

SUZANA TRATNIK

TRETJI SVET

Sample translation

design Studio UŠnec d.o.o.

J A K

JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO REPUBLIKE SLOVENIJE
SLOVENIAN BOOK AGENCY

KATARINA MARINCIC - O TREH

Sample translation

Uredila / Edited by

Tanja Petrič, Katja Stergar

Založila in izdala Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, Tržaška 2, 1000 Ljubljana

Zanjo Slavko Pregl, direktor

Issued and published by Slovenian Book Agency, Tržaška 2, 1000 Ljubljana

Slavko Pregl, Director

Grafično oblikovanje in prelom / Technical editing and layout

Studio U3nek d.o.o.

Tisk / Print

Tiskarna Medium d.o.o.

Naklada / Print run

300 izvodov / 300 copies

Darilna publikacija / Gift edition

© Nosiči avtorskih pravic so avtorji/prevajalci sami, če ni navedeno drugače.

© The authors/translators are the copyright holders of the text unless stated otherwise.

Ljubljana, 2011

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-32

MARINČIČ, Katarina

O treh : sample translation / Katarina Marinčič. - Ljubljana :

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije = Slovenian Book Agency, 2011

ISBN 978-961-92821-2-0

257961216

TABLE OF CONTENTS

<i>Drago Jančar: About the author and his work</i>	1
<i>To noč sem jo videl (excerpt in Slovenian)</i>	2
Translations	
Albanian (Translated by Nikollë Berishaj)	5
Czech (Translated by Libor Doležán and Pert Mainuš)	8
English (Translated by Michael Biggins)	14
German (Translated by Daniela Kocmut and Petr Scherber)	17
Hungarian (Translated by György Lukács)	25
Italian (Translated by Patrizia Vascotto)	28
Lithuanian (Translated by Laima Masytė)	31
Macedonian (Translated by Lidija Arizankovska)	34
Polish (Translated by Marlena Gruda)	38
Romanian (Translated by Eva Georgeta Catrinescu)	41
Russian (Translated by Žana Perkovskaja)	45
Serbian (Translated by Zdravko Kecman)	48
Spanish (Translated by María Florencia Ferre)	51
<i>List of translators</i>	54
<i>Co-financing publications of Slovenian authors in foreign languages</i>	57

Suzana Tratnik was born in 1963 in Murska Sobota, Slovenia. She obtained her BA in sociology from the Faculty of Social Sciences at the University of Ljubljana, and her MA in gender anthropology from the Institutum Studiorum Humanitatis in Ljubljana. She lives in Ljubljana, working as a writer, translator and publicist. She published five collections of short stories: *Pod ničlo* (Below Zero, 1997), *Na svojem dvorišču* (In One's Own Backyard, 2003), *Vzporednice* (Parallels, 2005), *Česa nisem nikoli razumela na vlaku* (Things I've Never Understood on the Train, 2008), and *Dva svetova* (Two Worlds, 2010), two novels: *Ime mi je Damjan* (My Name Is Damjan, 2001) and *Tretji svet* (Third World, 2007), the children's picture book *Zafuškana Ganca* (The Hany Rattie, 2010), as well as a monodrama and two treatises: one on the lesbian movement in Slovenia, and another on lesbian literature. She received the national Prešeren Foundation Award for Literature in 2007. Her books and short stories have been translated into over fifteen languages, while she has translated several books of British and American fiction, non-fiction and plays, including the works from authors such as Judith Butler, Adrienne Rich, Leslie Feinberg, Michael Cunningham, Jackie Kay, Mary Dorcey, Katy Watson, Ian McEwan and Truman Capote.

Suzana Tratnik: suzana.tratnik@amis.net

TRETJI SVET (THIRD WORLD)

After several excellent volumes of short stories, which received great acclaim both in Slovenia and abroad, Suzana Tratnik returned to the novel, the genre which she had first dabbled in with the book *Ime mi je Damjan* (My Name Is Damjan). If the title character in the aforementioned novel still was not able to define his own sexual identity clearly, the heroine of *Tretji svet* (The Third World) has managed to succeed in this endeavour, yet she keeps reaffirming her decision. A very suitable environment for reaffirming it to herself is represented by the Swiss International Congress, which is attended by a vast majority of lesbian women, while other observers seem to think that the noted had strolled in there by mistake. A distinct feature of the first-person narrator also stems from the fact that she hails from the third world in more than one way. The particular feature is also derived from the fact that she comes "neither from the East nor the West" and is thus privy to small privileges provided to her by the patronizing attentiveness of the hosts, eventually exposing her to the envy of her colleagues from developed countries. Yet the narrator's plight does not stem from social indecisiveness only, but moreover from personal indecisiveness as well – how to mutually coordinate the interest in so many interesting girls? Thoroughly refined, bitterly witty writing by a protagonist, who is able to poke fun at herself, and the social groups she is part of, successfully and discretely.

Tretji svet

Cankarjeva založba, Ljubljana 2007, str. 56-61

Utsa je priletela v Ženevo iz New Yorka šele na dan otvorite konference. Že več let je študirala v Ameriki in zdaj je bila že zaposlena, vendar so se ji zdeli ameriški sodelavci in sodelavke smešni, češ da nenehno stokajo in za vsako reč potožijo: »To mi ne bo zneslo.« Zato se je Utsa rada šalila in še sama ponavljala: »Živim v New Yorku in ne bo mi zneslo!« Ko mi je odprla vrata stanovanja neke ženevske učiteljice in, sodeč po notranji opremi, ljubiteljice Japonske, pri kateri je kot povabljenka stanovala v času konference, sem mislila, da je komajda polnoletna. Vse smo bile šokirane, ko je povedala, da ima osemindvajset let. Potem se je zarotniško smejalna in rekla, da se ljudje, ki živijo na območju Azije, starajo drugače kot belci. Yuki se je takoj pridružila njenemu mnenju, češ da nam, belkam, te skrivnosti ne povedo, in potem so se smejale še vse Japonke. Tudi Meng iz Bangkoka je zagotovo spadala v ta azijski tabor, saj ravno tako ni kazala svojih petindvajset let, čeprav je bil po njeni razlagi vzrok za mladostni videz seks. In potem sta se za mizo ob sirih in vinu razvili večurna razprava in izmenjava izkušenj, menda tako zelo značilni za hitro in na novo zbrane lezbične družabne kroge. Kdaj in s kom je bilo prvič? Za Meng so bile prve ljubimke mladostne prijateljice, saj je tajska družba za odrasčajočo mladino spolno segregirana, tako da pridobivanje seksualnih izkušenj v okviru lastnega spola ni nikakršna redkost.

»Mislim, da mi je prvič prišlo na plaži,« je zamišljeno dodala Meng. »Ko sva s prijateljico šli zvečer plavati ...«

Komaj sem vsa osupla uspela povezati, da angleška sintagma »naredila sem na plaži« kratko malo pomeni, da je tam doživelva orgazem, je Meng že hitela naprej s svojo lezbično puberteto. Toda stvari se seveda spreminjajo na tako imenovanem pragu odraslosti, ko si prijateljice poiščejo fante in može in tako naprej. A takrat je Meng že odkrila novo področje iskanja začasnih, a nič manj razgretih ljubimk med turistkami. Jessica iz Tel Aviva ni imela take sreče. Več kot trideset let je preživelva le napol živa, kot se je zdaj spominjala tega obdobja za nazaj, saj nikjer ni bilo prostora za razmišljanje o lezbičnosti, ne v šoli, ne v službi, ne med prijatelji in znanci, še manj v okviru religije ali državne ideologije. Puberteto je preživelva v neumnem upanju, da se bodo njeni hormoni v času polnoletnosti usmerili v pravilen objekt poželenja, ki naj bi bil moškega spola.

»To se nekako ni zgodilo, vendar sem vztrajala in povukala sem se z mnogimi moškimi,« je bil njen prispevek k izmenjavi izkušenj o odkrivanju lezbičnega seksa.

»Zakaj pa si fukala z moškimi, če ti ni bilo treba?« jo je vprašala temnopolta Siri, ki je sedela zraven mene. (Vedela sem, da bi Doris takoj zamenjala z mano, če bi bila tukaj. Vendar se je dolgočasila na filmih.)

»Saj res, zakaj?« se je spomnila vprašati še Meng.

»Zato vendar, ker sem nekaj morala početi! Da sem se potem zaradi seksa počutila vsaj slabo, ne pa zgolj nikakor.«

Kuhinjo, kjer smo sedele in pile pivo in vino, je spet preplavilo naše gromoglasno smejanje.

»Morala si nekaj početi!« se je smejala Utsa. »Meni to že ne bi zneslo!«

»Jaz pa sem bila prisiljena to početi,« je rekla Siri. »Oddana sem bila že pri štirinajstih. Nobene izbire nisem imela. Še vedela nisem, da obstaja kaj takega, kot je izbira svojega načina življenja. Izbira česar koli.«

»Siri ima res težko zgodbo in grdo obdobje za seboj,« je dodala Utsa in jo pobožala po dolgih črnomodrih laseh, spletenih v kite.

»Toda vesela sem, da sem tu. Da sem spoznala tebe in druge ženske z lastnimi glavami,« je nadaljevala Siri. Sama je bila poročena pri štirinajstih, oče jo je namreč zaobljubil bodočemu ženini že dosti prej, kar ni bilo nič tako posebnega za povprečno družino v Bangladešu. Težave so se začele, ko je pri njenih štirinajstih ženin res prišel ponjo. Bil je star in siten, odpeljal pa jo je daleč iz mesta k sebi v neko zakotno vas. Izobraževanja in tudi otroštva je bilo konec, morala je služiti možu. Zgodba je bila zelo klasična; kadar koli je omenila, da bi lahko počela še kaj drugega ali če se je uprla nenehno vsiljevanim spolnim odnosom, jo je nadrl in potem vse pogosteje tudi pretepel, vse dokler se pretepanje ni pridružilo ostalim oblikam rednega služenja, torej pospravljanju, kuhanju, ribanju in posiljevanju. Siri je v mladostni naivnosti pobegnila od moža, hodila je dneve in dneve in ko se je končno vrnila domov ter povedala, da nasilnega zakonskega stanu ne misli in ne more več prenašati in da se boji, da jo bo mož ubil, ker je pobegnila, jo je pretepel še oče, jo zaprl in poklical njenega moža. Takrat sta ji skrivaj pomagala mati in njen brat, češ da se je tako in tako treba znebiti, saj bo tako bolje ranjio in za družino. Preden je srečala Utso, ki ji je predlagala beg v obliki študija v Združenih državah, se je skrivala v sobi starejše hčere svojega strica. Ko ji je pripovedovala o tem, kaj hudega je doživljala kot zakonska žena, ji je sestrična vedno rekla: »Jaz bi že znala bolje ravnati s tabo.« .

»Hmmm. Kaj pa je mislila s tem?« je zagreto vprašala Jessca.

»Poglej,« je rekla Siri in se obrnila k meni. Približala se je mojemu obrazu tako, da sem čutila njeno vročo tobačno sapo.

»O, moj bog, Siri, ne!« je vzkliknila Utsa in si v narejeni zadregi pokrila usta z roko.

»Tako mi je govorila,« je nadaljevala Siri. »Da bi znala lepo ravnati z mano. Takole ... mi je rekla ... in takole ...«

Siri se je ponovno približala mojemu obrazu, z ustnicami drsela čisto blizu mojih ustnic, nosu, čela, in spet nazaj vse do ustnic, ko me je njen hitro dihanje začelo močno vznemirjati. Spomnila sem se na nenadzorovan Françoisin poljub, ki me je pred dvema dnevoma v trgovini čisto obnored, in brez razmišljanja sem zalizala Siri. Za nekaj sekund so bile vse oči uprte v naju, tako v precejšnji zadregi kot razgretosti, in vedela sem, da bova morali nehati. Dotaknila sem se njenega čela in jo nežno odrinila.

Utsa in Meng sta se hihitali v prste, Japonke so brskale po svojih torbah, kot da bi nenadoma nekaj nujno potrebovale, Jessica pa je rekla: »No, no, vidim, da je ta tvoja sestrična res znala. Takošno bi pred leti potrebovala tudi sama ...«

Kakor koli že, po tej Sirini zgodbi se nekaj časa ni zgodilo nič tako pretresljivega, razen neprestanega šaljenja na račun orgazmov, poljubov in ljubimk.

Potem je Meng načela drugo večno lezbično temo o *butch* in *femme* lezbijkah. Tema, ki je bila zame v okviru lezbišča enako lovska kot navidez neproblematična očitnost rasnih razlik in odtenkov. Tako kot mi takrat še na misel ne bi prišlo, da bi se opredelila in izrekla za belko, se mi ravno tako ni zdelo smiselnogovoriti o tem, ali se sama doživljjam kot *butch* ali *femme*, torej bolj možato ali bolj ženstveno. Na vsa vprašanja o rasi ali o spolnih vlogah sem imela samo en odgovor, in sicer, da sem kratko malo lezbijka.

»Kaj v tvojem jeziku nimate izraza za maskuline in feminine lezbijke?« me je začudeno vprašala Meng, ki je dan pozneje na konferenci predstavila tudi diase iz tajske lezbične subkulture, ki je bila skoraj brez izjeme razdeljena na dva (s)pola - hm, razen same Meng, ki je ravno tako uživala v spolni neopredeljenosti.

»Ne, mi poznamo samo izraz za lezbijke,« sem smeje se rekla.

»Kako pa rečete *butch* lezbijke, bolj možati ženski?«

»Rečemo ji možača, ampak to je žaljivka, jaz tega že ne bi hotela slišati,« sem se uprla, kot da bi me sredi Ženeve lahko razumel in ozmerjal. »Možača bi lahko rekli vsaki ženski, tudi heteroseksualki - zlasti če bi jo hoteli žaliti.«

»Mušača, mušača,« je ponavljala Meng in se smejala. Po tem smo izraz *butch* slišale še v mnogih jezikovnih odtenkih, ki si jih seveda ni bilo mogoče zapomniti. Zato je vsem ostala v ušesih najbolj spevna »mušača«.

»Ti si torej samo lezbinka,« mi je rekla Meng. Potem je pokazala na mojo torbo, ki je visela na naslonjalu stola, češ da je to damska torbica, kljub temu, da je dovolj velika za zvezke in knjige. *That's a ladies' bag*. Sebe si pač nisem mogla predstavljati kot dame ali gospodične ali kar koli takega. Nosila sem kratke lase, tako pisano pobarvane, da Rusi tega ne bi preživeli, in pogosto umetelno irokezo. Moje edine taboljše hlače so bile tiste črne, podobne jahalnim. Nedvomno pridih tako imenovanega športnega oblačenja. Pa malo darkerskega. Saj sem bila vendar iz osemdesetih v Ljubljani.

»Šalim se,« je na koncu rekla Meng. »Saj si res bolj *butch* oziroma samo lezbinka, kot ti temu praviš. Ampak pozabljalaš nekaj.«

Pri tem mi je nenadoma segla za hrbet pod majico, s svojimi drobnimi prsti zatipala modrc in ga navihano potegnila, da me je elastika počila po hrbitu.

»Lezbičke tudi tega ne nosimo!« se je spet smejala. Tedaj je nedvomno že večina omizja imela zabavo na moj račun, razen Yuki, ki je odšla že zdavnaj spat (če se ne motim, že med mojim demonstriranjem poljubov s Siri). Toda zelo kmalu, tako rekoč že naslednjega dne sem se prepričala, da je imela Meng zelo dobre osnove iz poznавanja lezbične subkulture.

Translated by Nikollë Berishaj

Contact of the translator: nikolle.berishaj@gmail.com

Utsa kishte fluturuar prej Gjenevës në New York vetëm në ditën e hapjes së konferencës. Që disa vjet studionte në Amerikë dhe tanë ishte e punësuar, megjithëse bashkëpunëtoret dhe bashkëpunëtorët amerikanë iu dukshin qesharakë, gjoja se gjithmonë ankojnë dhe kundërshtojnë për çdo gjë: "kjo nuk do të mund të bëhet." Për këtë arsy, Utsa preferonte të bënte shaka, dhe vet ajo përsëriste: "Jetoj në New York, dhe kjo nuk do mund të bëhet!" Kur ma hapi derën e banesës së një mësueseje gjenevase, nëse vlerësojmë sipas pajisjeve të brendshme, të dashuruar në Japoninë, në të cilën jetonte si e ftuar gjatë mbajtjes së konferencës, mendova se mezi i kishte mbushur të tetëmbëdhjetat. Të gjitha u shokuam, kur na tha se i kishte njëzetetë vjet. Pastaj qeshi në mënyrë sfiduese dhe tha se njerëzit, që jetojnë në Azi, plaken disi ndryshe nga të bardhit. Yuki, gjithashtu iu bashkëngjit mendimit të saj, gjoja se ne të bardhave nuk na e tregojnë atë fshehtësi, e pastaj qeshen edhe të gjitha japonezet. Edhe Mengu nga Bangkok, kuptohet, bënte pjesë në taborin aziatik, pasi që nuk i tregonte krejtësisht ato njëzetepesë vjetët e saj, ndonëse, sipas shpjegimit të saj, shkaku i dukjes rinore ishte seksi. Dhe pastaj, pas tryezës, pranë djathërave dhe verës u zhvillua një debat disaorësh dhe shkëmbim i përvojave, që janë gjoja aq karakteristike për qarqet e reja shoqërore dhe të mbledhura shpejt, të lezbiikeve. Kur, dhe me ke e kishin pasur herën e parë? Dashnoret e para për Mengun kishin qenë mikeshat e saj të rinisë, pasi që shoqëria tajlandeze është seksualisht e segreguar për rini në rritje, kështu që përfitimi i përvojave seksuale brenda gjinisë së vet nuk është kurfarë rariteti.

"Mendoj se herën e parë e bëra në plazh," shtoi e menduar Mengu. "Kishim shkuar me një shoqe të notojmë në mbrëmje..."

Ndërkohë që mezi, krejtësisht e habitur, munda ta lidhja se sintagma angleze "e bëra në plazh" shkurt e shqip do të thoshte, se e kishte përjetuar atje orgazmën, Mengu vazhdonte të fliste për pubertetin e saj si lezbiike. Mirëpo, kuptohet, gjërat ndërrojnë në pragun piekurisë, kur mikeshat i gjejnë dashnorët dhe burrat, e kështu me radhë. Por, atëherë Mengu zbuloi një fushë të re të kërkimit të dashnoreve të përkohshme, por aspak më të nxehta, ndërmjet turisteve. Jessica nga Tel Aviv nuk e kishte fatin e tillë. Më se tridhjetë vjet kishte jetuar veç gjysmë e gjallë, siç i kujtohet sot asaj kohe mbrapa, pasi që askund nuk kishte hapësirë për të menduar për lezbizëm, as në shkollë, as në punë, as në mesin e miqve dhe të njoburve, e aq më pak në kuadër të religionit, apo të ideologjisë shtetërore. Pubertetin e kishte kaluar me shpresë të çmendur, se hormonet e saj do të zhvillohen në kohën e pjejurisë në drejtim të objektit të duhur të dëshirimit, që do të duhej të ishte i gjinisë mashkullore.

"Kjo, disi, nuk ndodhi, por këmbëngula dhe u qiva me shumë meshkuj," ishte kontributi i saj i këmbimit të përvojave mbi zbulimin e seksit të lezbiikeve.

"E pse qiheshe me meshkuj, kur nuk kishe nevojë?" pyeti e ngjyrosura Siri, që kishte ndenjur pranë meje. (E dija se Dorisi do të ndërrohej menjëherë me mua, sikur të ishte këtu. Mirëpo, ajo mërzitez tek filmat.)

"Vërtetë, pse?" u kujtua të pyes Mengu.

"Sigurisht për arsy se më duhej të bëja diçka! Kështu që pas seksit e ndjeja veten disi, e jo thjeshtë assesi."

Kuzhinën, ku rrnim dhe pinim birrë dhe verë, sërisht e vërshoi të qeshurit tonë të shfrenuar.

"Të është dashur të bësh diçka!", qeshi Utsa. "Mua kjo nuk do të më kishte pasur sukses!"

"E, mua mu desh ta bëja këtë," tha Siri. "Isha e dhënë që në moshën katërmëdhjetë vjeçare. Asnjë zgjedhje nuk kisha. As që dija se ekziston diçka e tillë, siç është zgjedhja e mënyrës sate të jetës. Zgjedhja e sejtë do."

"Siri ka vërtetë një rrëfim tronditës dhe një periudhë të keqe pas vetes." Shtoi Utsa dhe ia ledhatoi flokët e gjata të zeza në të kaltër, të thurura në bishtaleca.

"Por, gëzohem që jam këtu. Që të njoftova ty dhe femrat tjera, që kanë kokën e vet," vazhdoi Siri. Vet ishte e martuar si katërmëdhjetëvjeçare, në fakt, babai ia kishte premtuar dhëndrit të ardhshëm shumë më herët, gjë që nuk ishte kurrgjë e jashtëzakonshme për familjen mesatare në Bangladesh. Problemet filluan, kur, posa i mbushi të katërmëdhjetat, dhëndri vërtetë erdhë për të. Ishte i vjetër dhe shkurtabiq, e çoi te vetja, larg prej qytetit në një fshat të prapambetur. Fëmijëria dhe shkollimi morën fund, i duhej ta shërbejë burrin. Tregimi ishte tejet klasik; kurdo që përmendte se do të mund të bënte diç tjetër, apo nëse u kundërshtohej marrëdhënieve të imponuara seksuale, i bërtiste e pastaj gjithnjë e më shpesh edhe e rrihte, derisa të rrahurit iu bashkëngjit formave tjera të shërbimit të rregullt, pra pastrimit, zierjes, larjes dhe dhunimit. Në naivitetin e vet rinos Siri iku nga burri, eci me ditë të tëra dhe, në fund, kur arriti në shtëpi tregoi, se nuk mendon dhe as që mund ta durojë më statusin e vet të dhunshëm martesor, dhe se frikohet se burri do ta vrasë, pasi që e braktisi. Atë e rrahu edhe babai, e mbylli dhe i çoi fjalë burrit të saj. Atëbotë, fshehtas i ndihmuani nëna dhe vëllai, gjoja se ashtu e ashtu duhet të liroheshin prej saj, dhe se kjo do të jetë gjëja më e mirë për familjen. Para seç e takoi Utsën, që i propozoi arratisje në formë të studimit në Shtetet e Bashkuara, u fsheh në dhomën e vajzës së vjetër të axhës së vet. Kur i tregoi për atë, se ç'të zeza kishte kaluar si grua e martuar, kushërima vazhdimisht i thoshte: "Unë do të dija të sillesha më mirë me ty."

"Hmmm. E çka mendonte me këtë?", e pyeti e nxehur Jessica.

"Shiko," tha Siri dhe u kthye kah unë. Iu afrua aq shumë fytyrës sime, sa që e ndjeva duhanin në frysëm e saj.

"Oh, Zot, jo, Siri!" klithi Utsa dhe në atë situatë të sikletshme ia mbuloi gojën me dorë.

"Kështu më fliste," vazhdoi Siri. "Se do të dinte të sillej mirë me mua. Kështu... më thoshte... dhe kështu..."

Siri iu afrua përsëri fytyrës sime, dhe me buzë të saja rrëshqiti krejt pranë buzëve, hundës, ballit tim, e pastaj përsëri deri te buzët, kur frysëmarria e saj e shpejtuar filloj të më shqetësoi fuqishëm. Iu kujtova puthjes së pakontrolluar të Françoisit, që më çmendi plotësisht para dy ditësh në shitore, dhe hiç pa menduar e lëpira Sirin. Për disa sekonda të gjithë sytë u ngulitën në ne, dhe në atë ankth dhe nxehje e dita se do të duhet të ndalojmë. E preka ballin e saj dhe e largova ndjeshëm.

Utsa dhe Mengu kakarissin në gishterinj, japonezet rrëmonin nëpër çantat e tyre, sikur papritmas u nevojitej medoemos diçka, ndërsa Jessica tha: "Ja, ja, po e shoh se kushëria jote vërtetë dinte. Një e tillë do të më duhej para disa vjetësh edhe mua..."

Sidoqoftë, pas këtij rrëfimi të Sirit, një kohë nuk ndodhi asgjë shqetësuese, përpos humorit të vazhdueshëm në llogari të orgazmave, puthjeve dhe dashnoreve.

Pastaj Mengu filloj temën tjetër të amshueshme të lezbikeve mbi lezbiket *butch* dhe *femme*. Temë që për mua ishte njësoj gjahtare si gjoja qartësia joproblematike e dallimeve dhe nuancave raciale. Siç nuk më binte atëbotë ndërmend të përcaktohesha si e bardhë, gjithashtu nuk më dukej e kuptueshme të flas përfaktin se a e përfjetoi veten si *buch*, apo *femme*, pra, më mashkullorë, a më femërore. Në të gjitha pyetjet përfracën apo për rolet seksuale kisha vetëm një përgjigje, se jam shkurt - shqip lezbiqe.

"Si, në gjuhën tuaj nuk keni shprehje përlimbrik maskuline dhe feminine?" më pyeti e çuditur Mengu, e cila një ditë pastaj në konferencë i prezantoi nuancat nga subkultura tajlandeze e lezbikeve, që, gati pa përfashtrim ndahej në dy gjini (gjysma), përpos vet Mengut, që kënaqej gjithashtu me papërcaktueshmérinë gjinore.

"Jo, ne e njohim vetëm shprehjen përlimbrike, "thash duke qeshur.

"E, si e quani atëherë ju lezbiken *butch*, femren më mashkullorë?"

"E quajmë *mozhaça*, por kjo është fjalë nënçmuese, unë këtë nuk do të dëshiroja ta dëgjoj," u kundërshtova, sikur aty në mes të Gjenevës të më kuptonte dhe t'më shante dikush. "*Mozhaça* do të mund ta quajmë secilën femër, edhe atë heteroseksuale – veçanërisht nëse dëshirojmë ta nënçmojmë."

"Mushaça, mushaça, "përsëriti Mengu dhe qeshi. Pastaj e dëgjuam shprehjen *buch* edhe në shumë nuanca tjera gjuhësore, të cilat, kuptohet, nuk mund t'i mbanim mend. Përkëtë arsyet e gjithave u mbeti në veshë si më e tingëllueshmja "mushaça".

"Pra, ti je vetëm lezbiqe," më tha Mengu. Pastaj tregoi kah çanta ime, që ishte e varur në mbështetësen e karriges, sikur kjo ishte çantë damash, edhe pse ishte mjift e madhe përfletore dhe libra. *That's a ladies' bag*. Në fakt, veten nuk mund ta paramendoja si damë, apo si zonjushë, apo diç të ngjashme. I mbaja flokët e shkurtra, aq larmisht të ngjyrosura, sa që rusët këtë nuk do të mund ta duronin, e shpesh edhe irokezen artistike. Pantallonat e mijë të vetme të mira ishin ato të zeza, të ngjashme me pantallona të kalërimit. Padyshim një frymë e të ashtuquajturës, veshje sportive. Dhe pak darkeri. Pasi që, në fund të fundit isha e viteve të tetëdhjetë të Lublanës.

"Po bëj shaka, "më tha në fund Mengu. "Në të vërtetë je më shumë *butch*, gjegjësisht vetëm lezbiqe, siç i thua ti kësaj. Por je duke harruar diçka."

Gjatë kësaj, papritmas ma futi dorën nën kanatiere, me gishta të vegjël të saj ma preku parzmoren dhe e tërhoqi, kështu që llastiku më kërciti mbi shpinë.

"Lezbiket as këtë nuk e veshim!", qeshi sërisht. Atëbotë, padyshim se shumica e atyre përreth tryezës qeshën në llogarinë time, përpos Yukit, që kishte shkuar kaherë të flejë (në mos gaboj, që nga demonstrimi i puthjeve të mia me Sirin). Mirëpo, shumë shpejt, të thuash që ditën tjetër, u binda se Mengu kishte baza të mira të njohurisë së subkulturës së lezbiqeve.

Tretí svět

Translated by Libor Doležán

Contact of the translator: libordolezan@volny.cz

Utsa přiletěla z New Yorku do Ženevy až v den zahájení konference. Několik let studovala v Americe a teď už byla zaměstnaná, avšak američtí spolupracovníci a spolupracovnice jí připadali směšní, že prý neustále sténají a na všechno si stěžují: „To se mi nepodaří.“ Proto si Utsa rád dělala legraci a sama opakovala: „Žiju v New Yorku a to se mi nepodaří!“ Když mi otevřela dveře bytu jedné ženevské učitelky a, soudě podle vnitřního vybavení, milovnice Japonska, u níž jako pozvaná v době konference bydlela, myslela jsem, že je totva plnoletá. Všechny jsme byly šokovány, když řekla, že jí je dvacet osm let. Poté se spiklenecky smála a řekla, že lidé, kteří žijí v Asii, stárnou jinak než běloši. Yuki hned sdílela její názor, jako že nám, běloškám, to tajemství neřeknou, a pak se smály ještě všechny Japonky. Meng z Bangkoku také určitě patřila do toho asijského tábora, vždyť zrovna tak nevypadala na svých dvacet pět let, přestože podle jejího vysvětlení byl příčinou mladistvého vzhledu sex. Potom se u stolu při sýrech a vínu rozvinula večerní rozprava a výměna zkušeností, pravděpodobně tak charakteristická pro náhle a nově utvořené lesbické společenské kroužky. Kdy a s kým to bylo poprvé? V případě Meng byly prvními milenkami její kamarádky, thajská společnost je totiž pro dospívající mládež pohlavně segregovaná, takže získávání sexuálních zkušeností v rámci vlastního pohlaví není žádnou výjimkou.

„Myslím, že jsem se poprvé udělala na pláži,“ dodala Meng zamýšleně. „Když jsme šly s kamarádkou večer plavat ...“

Sotva jsem celá ohromená stihla povědět, že anglické syntagma „udělala jsem se na pláži“ jednoduše znamená, že tam zažila orgasmus, Meng už pokračovala dál se svou lesbickou pubertou. Avšak věci se na takzvaném prahu dospělosti samozřejmě změní, když si kamarádky najdou chlapce a muže a tak dál. Ale tehdy Meng objevila novou oblast hledání dočasných, avšak neméně žhavých milenek mezi turistkami. Jessica z Tel Avivu neměla takové štěstí. Více než třicet let prožila jen napůl živá, jak nyní na to období zpětně vzpomínala, nikde nebylo místo k přemýšlení o lesbizmu, ani ve škole, ani v zaměstnání, ani mezi přáteli a známými, a ještě méně v rámci náboženství nebo státní ideologie. Pubertu prožila v hloupé naději, že se její hormony v dospělosti usměrní na správný objekt touhy, který měl být mužského pohlaví.

„To se jaksi nestalo, přesto jsem vytrvala a zašukala jsem si s mnoha muži,“ byl její příspěvek k výměně zkušeností o objevování lesbického sexu.

„A proč jsi šukala s muži, když jsi nemusela?“ zeptala se jí snědá Siri, která seděla vedle mě. (Věděla jsem, že by si to se mnou Doris hned vyměnila, kdyby byla tady. Nudila se ale na filmech.)

„To je pravda, proč?“ napadlo se zeptat ještě Meng.

„Přece proto, že jsem musela něco dělat! Abych se pak kvůli sexu cítila alespoň špatně a ne jenom nijak.“

Kuchyň, kde jsme seděly a pily pivo a víno, opět vybuchla naším hurónským smíchem.

„Musela jsi něco dělat!“ smála se Utsa. „Mně by se to nepodařilo!“

„Já jsem to ale byla přinucena dělat,“ řekla Siri. „Byla jsem provdána už ve čtrnácti. Žádný výběr jsem neměla. Ani jsem nevěděla, že existuje něco takového, jako je výběr vlastního způsobu života. Výběr čehokoliv.“

„Síri má za sebou opravdu pohnutý příběh a ošklivé období,“ dodala Utsa a pohladila ji po dlouhých černomodrých vlasech spletených v copy.

„Jsem ale ráda, že jsem tady. Že jsem poznala tebe a jiné ženy s vlastní hlavou,“ pokračovala Siri. Sama byla vdaná ve čtrnácti, otec jí totiž už o dost dřív slíbil budoucímu ženichovi, což nebylo v případě průměrné rodiny v Bangladéši nic tak neobyvyklého. Problémy začaly, když si pro ni ženich v jejích čtrnácti letech opravdu příšel. Byl starý a protivný a odvezl ji daleko z města k sobě do jedné zapadlé vesnice. Vzdělávání a také děství byl konec, musela sloužit muži. Příběh byl velice klasický; kdykoliv se zmínila, že by mohla dělat ještě něco jiného nebo když se vzepřela neustále vnucovaným pohlavním stykům, seřval ji a poté stále častěji taky zbil, dokud se bití nepřidalo také k ostatním formám pravidelné služby, tedy k uklízení, vaření, drhnutí a znásilňování. Siri v mladické naivitě utekla od muže, šla dlouhé dny a když se konečně vrátila domů a povíděla, že násilný manželský stav nechce a nemůže snášet a že se bojí, že ji muž zabije, protože utekla, zbil ji ještě otec, zavřel ji a zavolal jejího muže. Tehdy jí tajně pomáhala matka a její bratr, že právě je stejně potřeba se jí zbavit, že to tak bude lepší pro ni a pro rodinu. Než potkala Utsu, která jí navrhla útěk v podobě studia ve Spojených státech, skrývala se v pokoji starsí dcery svého strýce. Když jí vyprávěla o tom, co zlého zažila jako vdaná žena, sestřenice jí vždycky řekla: „Já bych s tebou uměla lépe zacházet.“

„Hmmm. A co tím myslela?“ zeptala se se živým zájmem Jessica.

„Podívej se,“ řekla Siri a otočila se ke mně. Nahnula se k mému obličeji tak, že jsem cítila její horký tabákový dech.

„Ó, můj bože, Siri, ne!“ vykřikla Utsa a v předstíraných rozpacích si rukou zakryla ústa.

„Takhle ke mně mluvila,“ pokračovala Siri. „Že by se mnou uměla pěkně zacházet. Takhle ... mi řekla ... a takhle ...“

Siri se znova nahnula k mému obličeji, pohybovala rty u mých rtů, u nosu, čela a zase zpátky až ke rtům, když tu mě její dýchání začalo silně vzrušovat. Vzpomněla jsem si na nekontrolovaný Françoisin polibek, který mě před dvěma dny v obchodě úplně pobláznil, a bez rozemytí jsem se na Siri přisála. Po několik vteřin byly všechny oči upřené na nás dve, spíš ve velkých rozpacích než vzrušení, a já jsem věděla, že budeme muset přestat. Dotkla jsem se jejího čela a něžně ji odtlačila.

Utsa a Meng se chichotaly do dlaně, Japonky se přehrabovaly ve svých taškách, jako by najednou něco nutně potřebovaly a Jessica řekla: „No, no, vidím, že to tvoje sestřenice opravdu uměla.

Takovou bych před lety taky potřebovala ...“

Ať už je to jak chce, po tomto Sirině příběhu se nějakou dobu nestalo nic tak otřesného, kromě neustálého vtipkování na účet orgasmů, polibků a milenek.

Potom Meng začala s druhým věčným lesbickým tématem o *butch* a *femme* lesbičkách. Téma, jež pro mě bylo v rámci lesbizmu stejně irelevantní jako zdánlivě neproblematická zřejmost rasových rozdílů a odstínu. Tak jako by mě tehdy ani nenapadlo, abych se vymezila a prohlásila za bělošku,

tak se mi stejně nesmyslné zdálo mluvit o tom, jestli se cítím být spíš *butch* nebo *femme*, tedy více mužský nebo více ženský. Na všechny otázky o rasových nebo pohlavních rolích jsem měla jen jednu odpověď a sice tu, že jsem jednoduše lesbička.

„Copak ve tvém jazyce nemáte výraz pro maskulinní a femininní lesbičky?“ zeptala se mě udiveně Meng, která o den později na konferenci ukázala také diapositivy z thajské lesbické subkultury, jež byla téměř bez výjimky rozdělena na poly/pohlaví – hm, kromě samotné Meng, která si rovněž užívala v pohlavní nevyhraněnosti.

„Ne, my máme jenom výraz pro lesbičky,“ řekla jsem se smíchem.

„A jak říkáte *butch* lesbičce, spíš mužské ženě?“

„Říkáme jí mužatka, ale to je urážka, já bych to o sobě nechtěla slyšet,“ vzepřela jsem se, jako by mně uprostřed Ženevy mohl někdo rozumět a nadávat. „Za mužatku bychom mohli označit každou ženu, taky heterosexuální – zvláště, kdybychom ji chtěli urazit.“

„Mušaka, mušaka,“ opakovala Meng a smála se. Potom jsme výraz *butch* slyšely ještě v mnoha jazykových odstínech, které si samozřejmě nebylo možné zapamatovat. Proto všem v paměti zůstala nejpřevnější „mušaka“.

„Ty jsi tedy jenom lesbička,“ řekla mi Meng. Potom ukázala na moji tašku, která visela na opěradle židle, jako by to byla dámská kabelka, přesto, že je dostatečně velká na sešity a knihy. *That's a ladies' bag*. Sebe jsem si prostě nedokázala představit jako dámu nebo slečnu nebo něco takového. Nosila jsem krátké vlasy tak pestře obarvené, že Rusové by to nepřezili, a často vyumělkovaná číra. Mé jediné lepší kalhoty byly černé, podobně jezdeckým. Nepochyběně nádech takzvaného sportovního oblečení. Ale trochu temného. Byla přece osmdesátá léta a žila jsem v Lublani.

„Dělám si legraci,“ řekla nakonec Meng. „Vždyť jsi doopravdy spíš *butch* nebo jenom lesbička, jak ty tomu říkáš. Ale na něco zapomínáš.“

Při tom mi najednou sáhla na záda pod tričko, svými drobnými prsty nahmatala podprsenku a šíbalsky ji natáhla, až mi guma pleskla o záda.

„My lesbičky tohle nenosíme!“ smála se zase. Tehdy se už většina společnosti nepochyběně bavila na můj účet, kromě Yuki, která šla již dávno spát (jestli se nemýlím, tak už při mé demonstraci polibků se Siri). Velice brzy, takřka následujícího dne, jsem se však přesvědčila, že Meng měla velice dobré základy znalosti lesbické subkultury.

Utsa přiletěla do Ženevy z New Yorku teprve v den zahájení konference. Už několik let studovala v Americe a teď byla i zaměstnaná, přesto jí připadají američtí spolupracovníci a spolupracovnice směšní, jelikož neustále naříkají a na všechno si stěžují: »To mi nevyjde.« Proto Utsa ráda vtipkovala a taky sama opakovala: »Žijí v New Yorku a nevyjde mi to!« Když mi otevřela dveře od bytu jedné ženevské učitelky, podle vnitřního zařízení milovnice Japonska, kde jako účastnice bydlela po dobu konference, myslała jsem, že je sotva plnoletá. Všechny jsme byly šokovány, když řekla, že je ji dvacet osm. Pak se spiklenecky smála a řekla, že lidé žijí v oblasti Asie stárnou jinak než běloši. Yuki se ihned připojila k jejímu názoru, že prý nám, běloškám, to tajemství neprozradí, a pak se smály i všechny Japonky. Také Meng z Bangkoku určitě patřila do tohoto asijského tábora, protože zrovna tak nevypadla na svých předvacet, ačkoliv byl podle jejího vysvětlení důvodem mladistvého vzezření sex. A pak se u stolu u sýru a vína rozvinula několikahodinová debata a výměna zkušeností, asi tak velice charakteristické pro rychle a nově shromážděné lesbické společenské kruhy. Kdy a s kým to bylo poprvé?

Pro Meng byly první milenky mladičké kamarádky, protože thajská společnost je pro odrůstající mládež pohlavně segregována, takže získávání sexuálních zkušeností v rámci vlastního pohlaví není žádná vzácnost.

»Myslím, že jsem se poprvé udělala na pláži«, doplnila zamýšleně Meng. »Když jsme šly s kamarádkou večer plavat...«

Sotva mi v tom úžasu docvaklo, že anglické syntagma »udělala jsem se na pláži« zkrátka znamená, že tam zažila orgasmus, už Meng hrnula se svojí lesbickou pubertou dál. Ovšem věci se pochopitelně mění na tak zvaném prahu dospělosti, kdy si kamarádky najdou kluky a muže a tak dál. Ale tehdy už Meng objevila novou oblast hledání občasných, avšak o nic méně vášnivých milenek mezi turisty. Jessica z Tel Avivu takové štěstí neměla. Víc než třicet let prožila jen zpola živá, když teď na to období zpětně vzpomínala, protože nikde nebylo místo na přemýšlení o lesbismu, ani ve škole, ani v práci, ani mezi kamarády a známými, a ještě méně v rámci náboženství nebo státní ideologie. Pubertu strávila v hloupej naději, že se její hormony v době dospělosti upřou ke správnému objektu touhy, který měl být mužského pohlaví.

»To se jaksi nestalo, přestože jsem vytrvala a ojela jsem hodně mužských«, byl její příspěvek k výměně zkušeností o objevování lesbického sexu.

»A proč jsi šukala s mužskýma, když jsi nemusela?« zeptala se jí snědá Siri, která seděla vedle mě. (Věděla jsem, že by si to se mnou Doris hnědka vyměnila, kdyby tady byla. Ale nudila se na filmech.)

»No fakt, proč?« napadlo zeptat se také Meng.

»Přece proto, že něco jsem dělat musela! Abych se pak kvůli sexu cítila aspoň špatně a ne úplně na nic.«

Kuchyni, kde jsme seděly a pily pivo a víno, opět zaplavil náš burácivý smích.

»Musela jsi něco dělat!« smála se Utsa. »Mně by to teda nevyšlo!«

»Já jsem byla donucená to dělat«, řekla Siri. »Byla jsem provdaná už ve čtrnácti. Neměla jsem na

výběr. Ani jsem nevěděla, že existuje něco takového, jako je volba svého způsobu života. Volba čehokoli.«

»Siri má za sebou skutečně těžký příběh a ošklivé období,« doplnila Utsa a pohladila ji po dlouhých ocelově černých vlasech spletencích do copů.

»Ale jsem ráda, že jsem tady. Že jsem poznala tebe a další ženský s vlastní hlavou«, pokračovala Siri. Sama byla provdaná ve čtrnácti, otec ji totiž přislíbil budoucímu ženichovi už o hodně dřív, což nebylo na průměrnou rodinu v Bangladéši nic až tak zvláštního. Problémy začaly, když si pro ni v jejich čtrnácti ženich doopravdy přišel. Byl starý a mrzutý, odvezl si ji k sobě daleko z města do nějaké zapadlé vesnice. Se vzděláním a s dětstvím byl konec, musela muži sloužit. Příběh byl velice klasický; kdykoli se zmínila, že by mohla dělat ještě něco jiného nebo když se vzepřela neustále vnucovaným pohlavním stykům, vynadal jí a pak častokrát i zbil, až dokud se bití nepřidalо k ostatním formám pravidelného posluhování, tedy k úklidu, vaření, drhnutí podlahy a znásilňování. Siri v mladické naivitě od muže utekla, šla dny a dny a když se konečně vrátila domů a řekla, že násilnický manželský stav už nebude a nechce snášet a že se bojí, že ji muž zabije, protože utekla, zmlátil ji otec, zavrel ji a zavolal jejímu muži. Tenkrát jí potají pomohla matka a její bratr, prý se je jí potřeba tak či tak zbavit, protože tak to bude lepší pro ni i pro její rodinu. Předtím než potkala Utsu, která jí navrhla útěk formou studia ve Spojených státech, se schovávala v pokoji starší dcery svého strýce. Když jí vyprávěla o tom, co hrozného zažívala jako manželka, sestřenice jí vždy odvětila:

»Já bych s tebou teda uměla zacházet líp.«

»Hmmm. A co tím myslała?« zeptala se horlivě Jessca.

»Podívej,« řekla Siri a obrátila se ke mně. Přiblížila se k mému obličeji tak, že jsem cítila její horký tabákový dech.

»Ó, bože můj, Siri, ne!« vykřikla Utsa a v rozpacích si zakryla ústa rukou.

»Takhle mi to říkala,« pokračovala Siri. »Že by se mnou uměla pěkně zacházet. Takhle ... řekla mi ... a takhle ...«

Siri se opět přiblížila k mému obličeji, rty klouzala zcela blízko mých rtů, nosu, čela, a zase zpátky až ke rtům, když mě její rychlý dech začal silně vzrušovat. Vzpomněla jsem si na nekontrolovaný Francoisin polibek, který mě před dvěma dny v obchodě naprostě vyvedl z míry, a bez rozmýšlení jsem do Siri zabořila jazyk. Na pár vteřin byly všechny oči upřené na nás, jak ve značné rozpačitosti, tak v zanícení, a věděla jsem, že budeme muset přestat. Dotkla jsem se jejího čela a něžně ji odstrčila.

Utsa a Meng se chichotaly s prsty na puse, Japonky hledaly ve svých kabellách, jako kdyby najednou něco nutně potřebovaly, a Jessica zahlásila: »No, no, vidím, že ta tvoje sestřenice se fakt vyznala. Takovou bych před lety potřebovala i já sama ...«

At' už je to, jak chce, po tomto Sirinině příběhu se nějakou dobu nestalo nic tak otřesného, kromě neustálého vtipkování na účet orgasmů, polibků a milenek.

Potom načala Meng další věčné lesbické téma o butch a femme lesbičkách. Téma, které pro mě bylo v rámci lesbismu stejně relevantní jako zdánlivě neproblematická patrnost rasových rozdílů a odstínu. Tak jako by mě tenkrát ani ve snu nenapadlo, že bych se definovala a prohlásila za bělošku, se mi zrovna tak nezdálo rozumné hovořit o tom, jestli se sama považuji za butch nebo femme, tedy víc mužsky nebo žensky. Na všechny otázky o race a sexuálních rolích jsem měla jednu odpověď, a to, že jsem zkrátka a dobrě lesbička.

»To ve tvém jazyce nemáte výraz pro maskulinní a femininní lesbičky?« zeptala se mě udiveně Meng, která o den později na konferenci představila i diáky z thajské lesbické subkultury, která byla téměř bez výjimky rozdělena na dva póly - hm, kromě samotné Meng, která se zrovna tak vyžívala v sexuální nevyhraněnosti.

»Ne, my známe jenom výraz lesbičky«, řekla jsem s úsměvem.

»A jak říkáte butch lesbičce, mužnější ženské?«

»Říkáme jí mužatka, ale je to nadávka, já bych to teda slyšet nechtěla«, bránila jsem se, jako kdyby mě uprostřed Ženevy mohl někdo rozumět a nadávat. »Mužatka bychom řekli každé ženské i heterosexuálce – především, kdybychom ji chtěli urazit.«

»Mužatka, mužatka«, opakovala Meng a smála se. Pak jsme výraz butch slyšely ještě v mnoha jazykových odstínech, které si samozřejmě nebylo možné zapamatovat. Proto všem zůstala v uších nejpřevnější »mužatka«.

»Ty jsi tedy jenom lesbička«, řekla mi Meng. Potom ukázala na moji kabelku, která visela na opěradle židle, jako že je to dámská kabelka, přestože je dost velká na sešíty a knížky. That's a ladies' bag. Neuměla jsem si sebe totiž představit jako dámu nebo slečinku nebo cokoli takového. Nosila jsem krátké vlasy, tak pestře obarvené, že Rusové by to nepřezili, a často velice umělecké číro. Moje jediné lepší kalhoty byly ty černé, podobné jezdeckým. Bezpochyby nádech tak zvaného sportovního oblékání. Atrochu darkerského. Vždyť přece žiji v osmdesátých letech v Lublani.

»Dělám si srandu«, řekla na závěr Meng. »Vždyť jsi fakt spíš butch respektive jenom lesbička, jak ty tomu říkáš. Ale zapomínáš na něco.«

Při tom mi znenadání sáhla na záda pod tričko, svými drobnými prsty nahmatala šprndu a fikaně ji natáhla, až mi guma pleskla po zádech.

»My lesbičky nenosíme ani toto!« smála se zase. To už se většina společnosti u stolu bezpochyby bavila na můj účet, kromě Yuki, která už šla dálno spát (pokud se nepletu, už během mého demonstrování polibků se Siri). Ale velice brzy, prakticky už příští den jsem se přesvědčila, že Meng měla velice dobré základy znalostí lesbické subkultury.

Third World

Translated by Michael Biggins

Contact of the translator: mbiggins@uw.edu

Utsa had just arrived in Geneva from New York on the first day of the conference. She had been studying in America for several years, and now she had a job, but her American coworkers seemed silly to her for constantly moaning and complaining about every little thing and saying, "I can't handle it." So, as a joke, Utsa would keep repeating, "I live in New York and I can't handle it." When she opened the door of the apartment of some schoolteacher from Geneva and (judging from the furnishings) Japan enthusiast who had invited her to stay there during the conference, I thought she was barely legal age. All of us were shocked when she told us she was twenty-eight. Then she gave a conspiratorial laugh and said that people from Asia aged differently than Caucasians. Yuki immediately backed her up, avowing that they would never tell us Caucasians their secret, and then all the other Japanese women laughed. Even Meng from Bangkok must have been a member of this Asian camp, since she didn't look her twenty-five years, either, although, according to her, the source of her youthful appearance was sex. What followed this was a discussion and exchange of experiences lasting several hours, of the kind that was supposed to be so characteristic of quickly and newly assembled lesbian social circles. When was your first time, and with whom? Meng's first lovers turned out to be her adolescent girlfriends, since in Thai society young people were segregated by gender, with the result that first sexual experiences among one's own sex were nothing unusual.

"I think the first time I came was on the beach," Meng added thoughtfully, "once when my girlfriend and I went swimming."

Barely had I managed to parse the English phrase "I did it on the beach" as meaning, quite simply, that she'd had an orgasm there, when Meng had already moved on to her lesbian puberty. But then things change, of course, at the so-called threshold of adulthood, when your girlfriends go looking for boys and husbands and so on. But that's when Meng discovered a new source of temporary, yet still passionate lovers among female tourists. Jessica from Tel Aviv didn't have such good luck. She had spent thirty years of her life only half-alive, as she now recalled that period from her past, because in Israeli society there was no space for even thinking about lesbianism – not at school, not at work, not among your friends and acquaintances, and above all not within the context of religion or the state ideology. She had spent her puberty in the vain hope that, as she matured, her hormones would change course for a proper object of desire, which was supposed to be male.

"For whatever reason it never happened, but still I kept trying and fucked a lot of men," she offered as her contribution to the exchange of experience about the discovery of lesbian sex.

"Why did you fuck men if you didn't have to?" asked dark-skinned Siri, who was sitting beside me. (I knew that Doris would have changed places with me immediately, if she'd been there, but she was busy being bored out of her mind at the film program.)

"That's right, why?" Meng decided to chime in.

"Because I had to do something! So I could at least feel bad about sex, rather than not feel anything at all."

Once again our booming laughter filled the kitchen where we sat, drinking our beer and wine.

"You had to do something," Utsa laughed. "I couldn't have handled it."

"But I was forced into it," Siri said. "My family married me off when I was just fourteen. I had no choice in the matter. I didn't even know there was such a thing as choosing how you wanted to live. Choosing anything at all."

"Siri really has had a hard life and some very nasty experiences," Utsa added, stroking her long, shiny black hair, which was woven into braids.

"But I'm glad I'm here. That I've gotten to know you and other women who think on their own," Siri continued. Though she had been married at fourteen, her father had betrothed her to her future husband long before, which was not at all unusual for the average Bangladeshi family. The problems began when her bridegroom actually came to get her when she turned fourteen. He was old and disagreeable, and he took her far away from the city to his home in a remote village. That was the end of her education and her childhood, as she had to serve her husband. Her story was a classical one: whenever she mentioned that she could do something else or if she resisted his constant sexual impositions, he would start yelling at her and, more often than not, beat her, too, until eventually the beatings simply became one more way in which she served him, the others being housekeeping, cooking, scrubbing and getting raped. In her youthful naivete Siri ran away from her husband, walking for days and days, and when she finally reached her family's house and told them that she had no intention of enduring a violent marriage any longer and that she was afraid her husband might kill her because she'd run away, her father gave her a beating, locked her up and called her husband. Her mother and brother helped her in secret, reckoning that they couldn't keep her in any case, and this way things would be better both for her and the family. Until she met Utsa, who had offered her asylum in the form of university study in the United States, she hid in the room of her uncle's oldest daughter. Whenever she told her cousin about the bad things she had experienced as a lawful wedded wife, her cousin would always say, "I'd know how to treat you right."

"Hmm. What did she mean by that?" Jessica asked, intrigued.

"Like this," Siri said and turned to face me. Her face came so close to mine that I could feel her warm, tobacco-scented breath.

"Oh, my god, Siri, no!" Utsa cried out and put her hands to her ears in mock dismay.

"This is how she told me" Siri continued, "that she'd know how to treat me right. Like this.... she told me.... and like this...."

Siri again came right up to my face, her lips almost brushing against my lips, my nose, my forehead, then all the way back down to my lips, her rapid breathing beginning to agitate me seriously. I remembered Francoise's unobserved kiss, which had driven me wild two days before in the store, and without even thinking about it I kissed Siri back. For several seconds all eyes were fixed on us, in embarrassment as much as curiosity, and I knew that would have to stop. I touched her forehead and gently pushed her away.

Utsa and Meng were giggling into their fingers, while the Japanese women fumbled through the contents of their purses, as if they suddenly needed something from there. But Jessica said, "All right, I see that your cousin knew how to treat you right."

Then Meng launched us onto another perennial lesbian topic, butches and femmes, a topic that was just as irrelevant for me as the outwardly unproblematic reality of racial distinctions and shades. Just as it would not have occurred to me at that time to identify myself explicitly as white, it seemed senseless to talk about whether I perceived myself as butch or femme – [in other words, more mannish, or more ladylike]. I had one answer to all questions about race or sexual roles, and that was, quite simply, that I was lesbian.

"Do you mean to say your language doesn't distinguish between masculine and feminine lesbians?" asked an astonished Meng, who the next day would present a slide show from Thai lesbian subculture, which was almost without exception divided into two sexes – hm, except for Meng herself, who made the most of her sexual ambiguity.

"No, all we have is the word for lesbian," I said, laughing.

"But what do you call a butch lesbian, a mannish lesbian?"

"We might call her a možača, a mannish woman, but I'd prefer not to have anyone call me that," I insisted, as if anybody here in Geneva would understand it and take offense. "You can call any woman a možača, even a heterosexual one, especially if you want to hurt her."

"Mushacha, mushacha," Meng repeated, laughing. We had heard the term "butch" spoken in many different accents, none of them reproducible by anyone but the original speaker. But the term "mushacha" stuck in everyone's memory.

"So you're just a lesbian," Meng said to me. Then she pointed to my bag, which was hanging from the back of my chair, as if to say that's a lady's bag, despite the fact that it was big enough to hold folders and books. But I couldn't conceive of myself as a lady, young or otherwise, or anything like it. I had short hair, dyed so many different colors that the Russians couldn't have withstood it, and a thick, stylish Mohawk. My only decent pants were black ones, reminiscent of biker's pants. Definitely with a sporting cut to them. And just a shade on the dark side. After all, I had come of age in Ljubljana in the 1980s.

"I'm just joking," Meng finally said. "You're really a lot more butch, or "just a lesbian," as you call it. But you're forgetting something."

At this point she suddenly reached behind my back and up under my shirt, her tiny fingers feeling for my bra and then giving it a playful tug, so that the elastic snapped on my back.

"We lesbians don't wear those things, either!" she laughed again. And now the majority of the company had a good laugh at my expense, except for Yuki, who had long since gone to bed (as early as my kissing demonstration with Siri, if I'm not mistaken). But very soon, the very next day, in fact, I came to understand that Meng had very good cause to know lesbian subculture quite well.

Translated by Daniela Kocmut

Contact of the translator: daniela_kocmut@hotmail.com

Aussprache der slowenischen Zischlaute

š = sch wie in Schule

č = tsch wie in deutsch

ž = j wie in Journalist

(Anm. d. Übers.)

Utsa kam erst am Tag der Konferenzeröffnung aus New York nach Genf geflogen. Sie hatte schon mehrere Jahre in Amerika studiert und war nun schon berufstätig, doch erschienen ihr ihre amerikanischen Arbeitskolleginnen und -kollegen komisch, da sie zum Beispiel ständig jammerten und über jede Sache klagten: „Ich schaff's nicht.“ Deswegen scherzte Utsa gerne und wiederholte auch selbst: „Ich lebe in New York und ich schaff's nicht!“ Als sie mir die Tür zur Wohnung einer Genfer Lehrerin und, der Innenausstattung nach zu urteilen, Liebhaberin Japans, öffnete, bei der sie während der Konferenz als Gast wohnte, dachte ich, sie konnte kaum volljährig sein. Wir waren alle schockiert, als sie erzählte, sie sei achtundzwanzig Jahre alt. Dann lachte sie verschwörerisch und sagte, dass Menschen aus dem asiatischen Raum anders alterten als Weiße. Yuki schloss sich sofort ihrer Meinung an, und meinte, dass man uns, den weißen Frauen, dieses Geheimnis nicht verriet, und dann lachten auch noch alle anderen Japanerinnen. Auch Meng aus Bangkok gehörte gewiss zu jenem asiatischen Lager, da ihre fünfundzwanzig Jahre genauso wenig zu sehen waren, obwohl nach ihrer Erklärung Sex der Grund für ihr jugendliches Aussehen sei. Und dann entwickelten sich am Tisch bei Käse und Wein eine mehrstündige Diskussion und ein Erfahrungsaustausch, angeblich so typisch für schnelle und zum ersten Mal versammelte lesbische Gesellschaftskreise. Wann und mit wem war das erste Mal? Für Meng waren die ersten Liebhaberinnen Jugendfreundinnen, da die thailändische Gesellschaft für die heranwachsende Jugend sexuell segregiert sei, sodass die Sammlung von sexuellen Erfahrungen im Rahmen des eigenen Geschlechts keine Seltenheit sei.

„Ich glaube, dass ich zum ersten Mal am Strand gekommen bin“, fügte Meng nachdenklich hinzu.

„Als ich mit einer Freundin abends schwimmen war ...“

Kaum schaffte ich es völlig verblüfft zu verknüpfen, dass das englische Syntagma „ich habe es am Strand gemacht“ kurzerhand bedeutete, dass sie dort einen Orgasmus erlebt hatte, hatte es Meng bereits eilig, weiter von ihrer lesbischen Reifezeit zu erzählen. Doch die Dinge ändern sich natürlich an der sogenannten Schwelle zum Erwachsenenalter, wenn sich die Freundinnen Freunde und Männer suchen und so weiter. Aber damals hatte Meng schon ein neues Suchgebiet für temporäre, aber um nichts weniger hitzige Liebhaberinnen unter den Touristinnen entdeckt. Jessica aus Tel Aviv hatte kein solches Glück. Mehr als dreißig Jahre hatte sie nur halb gelebt, wie sie sich jetzt an

diese Zeit zurück erinnerte, da es nirgendwo Platz gab, um über das Lesbendasein nachzudenken, weder in der Schule noch in der Arbeit, oder unter Freunden und Bekannten, noch weniger, wenn es um Religion oder gesellschaftliche Ideologie ging. Die Pubertät hatte sie in der dummen Hoffnung verbracht, ihre Hormone würden zur Zeit der Volljährigkeit auf das richtige Objekt der Begierde gelenkt, welches männlichen Geschlechts sein sollte.

„Das ist irgendwie nicht passiert, aber ich ließ nicht locker und fickte mit vielen Männern“, lautete ihr Beitrag zum Erfahrungsaustausch über das Entdecken des lesbischen Sex.

„Und warum hast du mit Männern gefickt, wenn es nicht sein musste?“ fragte sie die dunkelhäutige Siri, die neben mir saß. (Ich wusste, dass Doris sofort mit mir getauscht hätte, wenn sie hier gewesen wäre. Doch sie langweilte sich bei Filmvorführungen.)

„Ja wirklich, warum?“ erinnerte sich auch Meng zu fragen.

„Deswegen eben, weil ich ja irgendetwas tun musste! Damit ich mich danach wegen des Sex wenigstens schlecht fühlte, und nicht nur nach gar nichts.“

Die Küche, in der wir saßen und Bier und Wein tranken, wurde wieder von unserem schallenden Gelächter überschwemmt.

„Du musstest etwas tun!“ lachte Utsa. „Ich hätte das nicht geschafft!“

„Ich war aber gezwungen es zu tun“, sagte Siri. „Ich wurde schon mit vierzehn weggegeben. Ich hatte keine Wahl. Ich wusste nicht einmal, dass es so etwas gibt, wie die freie Wahl zu haben nach seiner eigenen Art zu leben. Die Wahl zu irgendetwas.“

„Siri hat wirklich eine üble Geschichte und eine schlimme Zeit hinter sich“, fügte Utsa hinzu und streichelte über ihr blauschwarzes Haar, das zu Zöpfen geflochten war.

„Aber ich bin froh, dass ich hier bin. Dass ich dich und die anderen Frauen mit einem eigenen Kopf kennengelernt habe“, fuhr Siri fort. Sie selbst wurde mit vierzehn verheiratet, der Vater hatte sie nämlich dem zukünftigen Bräutigam schon viel früher versprochen, was für eine durchschnittliche Familie in Bangladesch nichts Ungewöhnliches war. Die Probleme begannen, als in ihrem vierzehnten Lebensjahr der Bräutigam wirklich gekommen war, um sie zu holen. Er war alt und nörglerisch, und er brachte sie weit weg aus der Stadt zu sich in ein gottverlassenes Dorf. Ihre Ausbildung und Kindheit waren zu Ende, sie musste dem Mann dienen. Die Geschichte war ziemlich klassisch; wann immer sie erwähnte, dass sie noch etwas anderes tun könnte oder wenn sie sich dem ständig aufgedrängten Geschlechtsverkehr widersetzt, herrschte er sie an und verprügelte sie dann immer öfter, bis sich das Prügeln zu den anderen Formen des regelmäßigen Dienens gesellte, also zum Aufräumen, Kochen, Schrubben und Vergewaltigen. Siri, in ihrer jugendlichen Naivität, flüchtete vor ihrem Mann, lief tagelang umher und als sie endlich nach Hause zurückkehrte und erzählte, dass sie den Ehestand nicht mehr ertragen wolle und könne, und dass sie Angst habe, dass sie der Mann umbringen werde, weil sie davongelaufen war, hatte sie auch noch der Vater verprügelt, eingesperrt und ihren Ehemann angerufen. Damals hatten ihr Mutter und ihr Bruder heimlich geholfen, da man sie nämlich so oder so loswerden sollte, weil es so angeblich besser für sie und ihre Familie sei. Bevor sie Utsa traf, die ihr die Flucht in Form eines Studiums in den Vereinigten Staaten vorschlug, versteckte sie sich im Zimmer der älteren Tochter ihres Onkels. Als sie ihr davon erzählte, was sie als Ehefrau Schlimmes erlebt hatte, sagte ihre Kusine immer: „Ich wüsste dich sicher besser zu behandeln.“

„Hmmm. Was meinte sie denn damit?“ fragte Jessica eifrig.

„Schau her“, sagte Siri und drehte sich zu mir. Sie näherte sich meinem Gesicht so, dass ich ihren heißen Tabakatem spüren konnte.

„Oh, mein Gott, Siri, nein!“ rief Utsa aus und legte in gestellter Verlegenheit ihre Hand auf den Mund.

„So hat sie mit mir gesprochen“, fuhr Siri fort. „Dass sie mich gut behandeln würde. So ... sagte sie zu mir ... und so ...“

Siri näherte sich wieder meinem Gesicht, mit den Lippen glitt sie ganz nahe an meinen Lippen, meiner Nase, der Stirn und wieder zurück an den Lippen entlang, als ihr schneller Atem begann mich sehr zu erregen. Ich erinnerte mich an den unkontrollierten Kuss von Françoise, der mich vor zwei Tagen im Laden völlig den Verstand verlieren ließ, und ohne nachzudenken, gab ich Siri einen Zungenkuss. Einige Sekunden lang waren alle Augen auf uns gerichtet, sowohl in ziemlicher Betretenheit als auch Erregung, und ich wusste, dass wir aufhören würden müssen. Ich berührte ihre Stirn und schob sie sanft weg.

Utsa und Meng kicherten in ihre Finger hinein, die Japanerinnen kramten in ihren Taschen herum, als ob sie plötzlich etwas dringend benötigten und Jessica sagte: „Na, na, ich sehe, dass es deine Kusine wirklich drauf hatte. So eine hätte ich vor Jahren auch selbst gebraucht...“

Wie auch immer, nach dieser Geschichte Siris war einige Zeit lang nichts so erschütterndes passiert, außer der unaufhörlichen Scherze auf Rechnung von Orgasmen, Küssten und Liebhaberinnen.

Dann rollte Meng das zweite ewige Lesbenthema über *butches* und *femmes* an. Ein Thema, das für mich im Rahmen des Lesbendaseins genauso an den Haaren herbeigezogen war, wie die scheinbar unproblematische Offensichtlichkeit von Rassenunterschieden und unterschiedlichen Farbtönen. So, wie es mir damals nicht im Geringsten eingefallen wäre, mich als Weiße zu definieren und zu erklären, sowenig kam es mir sinnvoll vor, darüber zu reden, ob ich mich selbst als *butch* oder *femme* erlebte, als eher männlicher oder eher weiblicher. Auf alle Fragen über Rasse und Geschlechterrollen hatte ich nur eine einzige Antwort parat, und zwar, dass ich schlachterweg eine Lesbe bin.

„Habt ihr denn in eurer Sprache keinen Ausdruck für maskuline und feminine Lesben?“ fragte mich Meng verwundert, die einen Tag später auf der Konferenz auch Dias der thailändischen Lesben-Subkultur vorstellte, die beinahe ausnahmslos auf zwei Geschlechter verteilt war – hm, außer Meng selbst, die genauso die geschlechtliche Undefiniertheit genoss.

„Nein, wir kennen nur den Ausdruck für Lesbierinnen“, sagte ich lachend.

„Und wie sagt ihr zu einer *butch*-Lesbe, einer eher männlichen Frau?“

„Wir sagen *možača*, Mannweib, aber das ist eine Beleidigung, ich würde so etwas nicht hören wollen“, protestierte ich, als könnte mich inmitten von Genf jemand verstehen und beschimpfen.

„Mannweib könnte man zu jeder Frau sagen, auch zu einer heterosexuellen – vor allem wenn man sie beleidigen wollte.“

„Mušača, mušača“, wiederholte Meng und lachte. Dann hörten wir den Begriff *butch* noch in zahlreichen sprachlichen Variationen, die man sich natürlich unmöglich merken konnte. Daher blieb allen das melodiöse „mušača“ in den Ohren.

„Du bist also nur Lesbe“, sagte Meng zu mir. Dann zeigte sie auf meine Tasche, die über der Stuhllehne hing, als wollte sie sagen, das sei so eine Damenhandtasche, trotz der Tatsache, dass sie groß genug war für Hefte und Bücher. *That's a ladies' bag*. Ich selbst konnte mir mich eben nicht als eine Dame oder ein Fräulein oder irgend so etwas vorstellen. Ich hatte kurze Haare, so bunt gefärbt, dass die Russen so etwas nicht überlebt hätten, und oft einen kunstvollen Irokesen. Meine einzige schönere Hose war diese schwarze, die einer Reithose ähnelte. Zweifellos ein Hauch des sogenannten Sportoutfits. Und ein wenig Dark Wave. Ich war ja schließlich ein Kind der Achtziger aus Ljubljana.

„Ich mach' nur Spaß“, sagte Meng am Ende. „Du bist ja wirklich eher *butch* beziehungsweise nur Lesbe, wie du es nennst. Aber du vergisst etwas.“

Dabei langte sie plötzlich hinter meinen Rücken unter das Hemd, ertastete mit ihren winzigen Fingern meinen BH und zog lausbübisch daran, dass mir der Gummi auf den Rücken knallte.

„Wir Lesben tragen auch das nicht!“ lachte sie wieder auf. Da hatte zweifellos der Großteil der Runde seinen Spaß auf meine Kosten, außer Yuki, die schon längst schlafen gegangen war (wenn ich mich nicht irre, bereits während meiner Kussdemonstration mit Siri). Doch sehr bald, sozusagen schon am nächsten Tag, konnte ich mich überzeugen, dass Meng sehr gute Grundkenntnisse der lesbischen Subkultur besaß.

Utsa kam mit dem Flieger aus New York erst am Eröffnungstag der Konferenz nach Genf. Schon mehrere Jahre hatte sie in Amerika studiert und war jetzt schon fest angestellt, aber ihr kamen die amerikanischen Kolleginnen und Kollegen lächerlich vor, weil sie immer stöhnten und sich dabei über alles beklagten: »Damit komme ich nicht zurecht.« Deshalb griff Utsa dies gerne scherhaft auf, wenn sie sagte: »Ich lebe in New York und komme damit nicht zurecht!« Als sie mir die Wohnungstür einer Genfer Lehrerin öffnete, einer - der Inneneinrichtung nach zu urteilen - Liebhaberin Japans, bei der sie für die Zeit der Konferenz eingeladen war zu wohnen, da dachte ich, sie sei noch kaum volljährig. Wir waren alle schockiert, als sie uns sagte, sie sei achtzehn Jahre alt. Dann lachte sie verschwörerisch und meinte, dass die in Asien lebenden Menschen anders alterten als die Weißen. Yuki schloss sich ihrer Meinung sofort an und setzte hinzu, uns den Weißen verrieten sie solche Geheimnisse nicht, worauf dann alle Japanerinnen lachten. Auch Meng aus Bangkok gehörte ganz sicher in dieses asiatische Lager, denn auch sie sah nicht wie ihre fünfundzwanzig Jahre aus, obwohl ihrer Auslegung nach der Grund für ihr jugendliches Aussehen im Sex liege. Und dann entwickelte sich am Tisch bei Käse und Wein eine mehrstündige Diskussion und ein Erfahrungsaustausch, was wohl ziemlich typisch ist für schnell und neu sich zusammenfindende lesbische Gruppen. Wann und mit wem war es das erste Mal? Für Meng waren ihre Jugendfreundinnen die ersten Liebhaberinnen, denn die thailändische Gesellschaft trennt die heranwachsende Jugend nach Geschlechtern, so dass es keine Seltenheit ist, sexuelle Erfahrungen im Rahmen des eigenen Geschlechts zu gewinnen.

»Ich glaube, das es mir zum ersten Mal am Strand gekommen ist,« fügte Meng versonnen hinzu. »Als ich mit meiner Freundin abends zum Schwimmen ging ...«

Völlig perplex konnte ich mir zusammenreimen, dass der englische Satz »Mir ist es am Strand gekommen« ganz einfach bedeutete, dass sie dort einen Orgasmus erlebt hatte, und da eilte Meng schon weiter in der Darstellung ihrer lesbischen Pubertät. Doch die Dinge änderten sich natürlich auf der so genannten Schwelle zum Erwachsenensein, wenn sich die Freundinnen Jungen und Männer und so weiter suchen. Aber dann entdeckte Meng schon ein neues Betätigungsgebiet in der Suche nach zeitweiligen, jedoch nicht weniger heißen Liebhaberinnen unter den Touristen. Jessica aus Tel Aviv hatte nicht so Glück. Mehr als dreißig Jahre überlebte sie nur halb lebendig, wenn sie sich jetzt an diese Zeit zurückdachte, denn es gab nirgendwo Raum zum Nachdenken über das Lesbischsein, weder in der Schule, noch bei der Arbeit, noch unter Freunden und Bekannten, geschweige denn im Rahmen von Religion und staatlicher Ideologie. Ihre Pubertät durchlebte sie in der sinnlosen Hoffnung darauf, dass sich ihre Hormone in der Zeit ihrer Volljährigkeit schon auf ein richtiges Objekt der Begierde richten würden, und sei es auch männlichen Geschlechts.

»Das ging ganz einfach nicht und trotzdem blieb ich dabei und fickte mit vielen Männern,« war ihr Beitrag zum Erfahrungsaustausch über die Entdeckung des lesbischen Sex.

»Warum hast du mit Männern gefickt, wenn dir nicht danach war?« fragte sie die dunkelhäutige Siri, die neben mir saß. (Mir war klar, dass Doris sofort mit mir getauscht hätte, wenn sie hier gewesen wäre. Aber sie langweilte sich mit ihren Filmen.)

»Aber ja, warum?« fragte auch noch Meng.

»Ich musste doch etwas anfangen! Dass ich mich dann wegen des Sex auch noch schlecht fühlte, und nicht nur irgendwie.«

Die Küche, in der wir saßen und Bier und Wein tranken, war wieder voll von unserem lauten Lachen.

»Du musstest etwas anfangen!« lachte Utsa. »Ich könnte damit nicht zurecht kommen!«

»Aber ich war gezwungen etwas anzufangen,« sagte Siri. »Ich bin mit vierzehn weggegeben worden. Habe keine Wahl gehabt. Ich wusste noch nicht mal, dass es so etwas gibt, dass man sich seine Art zu leben auswählen kann. Eine Auswahl von was auch immer.«

»Siri hat wirklich eine schwere Geschichte und eine furchtbare Zeit hinter sich,« meinte Utsa und streichelte ihre blauschwarzen Haare, die zu Zöpfen geflochten waren.

Ja, ich bin froh, dass ich hier bin. Dass ich dich und die anderen Frauen mit ihren eigenen Köpfen kennen gelernt habe,« fuhr Siri fort. Sie selbst wurde mit vierzehn verheiratet, ihr Vater hatte sie nämlich schon lange vorher ihrem künftigen Bräutigam versprochen, was in einer durchschnittlichen Familie in Bangladesch nichts besonderes bedeutete. Die Schwierigkeiten begannen, als sie vierzehn war und der Bräutigam wirklich zu ihr kam. Er war alt und schlecht gelaunt, und er brachte sie weit weg aus der Stadt, zu sich in ein abgelegenes Dorf. Nun war es zu Ende mit der Ausbildung und der Kindheit, sie musste den Mann bedienen. Eine sehr klassische Geschichte; immer wenn sie auch nur erwähnte, sie könne vielleicht noch etwas anderes tun und wenn sie sich gegen den immer gewalttätigen sexuellen Verkehr auflehnte, dann stauchte er sie zusammen und schlug sie auch immer häufiger, solange bis die Schlagrituale sich auch auf die anderen Formen des normalen Diensts ausdehnten, also auf das Aufräumen, Kochen, Putzen und die Vergewaltigung. Siri floh dann in ihrer jugendlichen Naivität vor ihrem Mann, lief Tage und Tage bis sie nach Hause zurück kam und erzählte, dass sie keinen gewalttätigen Ehestand wolle und nicht mehr ertragen könne, und dass sie befürchte, ihr Mann schläge sie tot, weil sie geflohen sei, da schlug sie auch noch ihr Vater, er sperrte sie dann ein und rief ihren Ehemann. Dann halfen ihr heimlich die Mutter und der Bruder, mit dem Einwand dass man sie so oder so loswerden müsste, das wäre doch besser für sie und die Familie. Bevor sie Utsa traf, die ihr die Flucht in Form eines Studiums in den Vereinigten Staaten vorschlug, versteckte sie sich im Zimmer der älteren Tochter ihres Onkels. Als sie ihr von sich erzählte, was sie als Ehefrau Schreckliches erleben musste, hat ihre Cousine immer gesagt: »Ich wüsste schon besser mit dir umzugehen.«

»Hmmm. Was meinte sie damit?« fragte erregt Jessica.

»Schau,« sagte Siri und wandte sich zu mir. Sie näherte sich meinem Gesicht so, dass ich ihren heißen von Tabak erfüllten Atem spürte.

»O, mein Gott, Siri, nein!« rief Utsa aus und bedeckte in gespielter Verlegenheit den Mund mit ihrer Hand.

»So hat sie mit mir gesprochen,« fuhr Siri fort. »Dass sie schön mit mir umzugehen wisse. So... sagte sie zu mir...und so...«

Siri näherte sich von Neuem meinem Gesicht, mit den Lippen glitt sie ganz nahe an meinen Lippen vorbei, an meiner Nase, der Stirn und wieder ganz zurück zu den Lippen, als mich ihr schnelles Atmen stark zu erregen begann. Ich erinnerte mich an den unkontrollierten Kuss von Françoise, der mich vor zwei Tagen im Laden fast um den Verstand gebracht hat und ohne nachzudenken küsstie ich Siri mit der Zunge. Einige Sekunden lang waren alle Augen auf uns beide gerichtet, zugleich in ziemlicher Verlegenheit und auch in Erregung, doch ich wusste, dass wir aufzuhören hatten. Ich berührte ihre Stirn und schob sie zart von mir weg.

Utsa und Meng kicherten in ihre Fingerspitzen, die Japanerinnen wühlten in ihren Handtaschen, als benötigten sie ganz eilig irgendetwas, Jessica aber sagte: »Na, na, ich sehe schon, dass deine Cousine schon wusste wie. So jemanden hätte ich vor Jahren selbst auch benötigt...«

Wie auch immer, nach dieser Geschichte mit Siri geschah einige Zeit nichts Bemerkenswertes, außer den immer so lustigen Geschichten über Orgasmen, Küssen und Liebhaberinnen.

Dann begann Meng das andere ewige lesbische Thema von *butch* und *femme* Lesbierinnen. Ein Thema, das mir im Rahmen des Lesbenstums ebenso übertrieben vorkam so wie es die scheinbar unproblematische Selbstverständlichkeit von Unterschieden und Differenzierungen unter den Rassen war. So wie es mir damals nicht im Entferitesten eingefallen wäre, dass ich mich als Weiße definiert oder ausgegeben hätte, so schien es mir genauso unsinnig, darüber zu sprechen, ob ich mich selbst eher als *butch* oder *femme*, also mehr männlich oder mehr weiblich empfinde. Auf alle Fragen der Rasse oder der sexuellen Rollen hatte ich immer nur eine Antwort, und zwar die, dass ich einfach eine Lesbe sei.

»Ach was, habt ihr in Deiner Sprache keinen Ausdruck für die maskulinen und femininen Lesben?« fragte mich Meng verwundert, die am Tag danach auf der Konferenz auch Dias aus der thailändischen lesbischen Subkultur gezeigt hat, die fast ausnahmslos in zwei Geschlechterhälften geteilt ist - hm, außer vielleicht Meng selbst, die an sich selbst ebenso ihre sexuelle Undefiniertheit genoss.

»Nein, wir kennen nur einen Ausdruck für Lesben,« sagte ich lachend.

»Wie nennt ihr dann die Butch - Lesben, die mehr männlichen Frauen?«

»Wir nennen sie »Mošača«, aber das ist ein Spottname, ich würde das nicht gerne hören, empörte ich mich, als ob mich mitten in Genf jemand hätte verstehen oder beschimpfen können. »Mošača« kann man zu jeder Frau sagen, auch wenn sie heterosexuell ist - vor allem, wenn man sie beleidigen möchte.«

»Mušača, Mušača,« wiederholte Meng und lachte. Danach hörten wir den Begriff *butch* noch in vielen sprachlichen Varianten, die man natürlich nicht alle behalten konnte. Deshalb blieb allen das melodische »Mušača« noch am ehesten in den Ohren.

»Du bist also nur Lesbe,« sagte Meng zu mir. Dann deutete sie auf meine Tasche, die an der Stuhllehne hing, und meinte, dass es eine Damenhandtasche sei, und sie sei trotzdem groß genug für Hefte und Bücher. That's a ladies' bag. Ich konnte mir mich selbst eigentlich niemals als Dame oder Fräulein oder so was Ähnliches vorstellen. Ich trug kurze Haare, so bunt gefärbte, so dass es die Russen nicht ertragen hätten, und häufig einen kunstvoll Irokesenschnitt. Meine einzigen besseren

Hosen waren so schwarze, die wie Reithosen aussahen. Zweifellos ein Hauch von sogenannter sportlicher Kleidung. Und auch ein wenig gothic. Ich war ja schließlich seit den Achtzigern in Ljubljana.

»Ich scherze,« sagte Meng zum Schluss. »Du bist ja wirklich eher *butch* beziehungsweise nur Lesbe, wie du es selbst bezeichnest. Aber du vergisst etwas.«

Dabei griff sie mir plötzlich an meinem Rücken unter das Hemd, berührte mit ihren kleinen Händen meinen BH und zog scherhaft an ihm, so dass der Gummizug auf meinem Rücken aufplatzte.

»Wir Lesben tragen auch so was nicht!« sagte sie wieder unter Lachen. Jetzt amüsierte sich zweifellos schon die Mehrzahl am Tisch auf meine Kosten, ausser Yuki, die schon lange schlafen gegangen war (wenn ich mich nicht irre, schon während meiner Kuss-Demonstration mit Siri). Doch sehr bald, sozusagen schon am folgenden Tag, überzeugte ich mich davon, dass Meng sehr gute Grundlagenkenntnisse der lesbischen Subkultur besaß.

Harmadik világ

Translated by György Lukács

Contact of the translator: lukacs.gyorgy@ymail.com

Utsa New Yorkból, a konferencia kezdetének napiján érkezett Genfbe. Több éve tanult Amerikában, ahol már munkába is állt, amerikai munkatársait azonban nevetségesnek találta, mert folyton sírankoznak és egyre csak panaszokodnak: „EZ MÁR NEM FOG ÖSSZEJÖNNI.” Ezen Utsa szívesen tréfálkozott és maga is ismételgette: „New Yorkban ÉLEK ÉS EZ MÁR NEM FOG ÖSSZEJÖNNI!” Amikor ajtót nyitott nekem egy, a berendezés alapján Japánéről rajongó genfi tanárőr lakásán, akinél a konferencia alatt megszállt, épp hogy nagykorúnak néztem. Mindannyiunkat sokkolt, amikor közölte, hogy huszonnyolc éves. Aztán felnevetett és közölte, hogy az ázsiaiak máshogyan öregszenek, mint a fehér emberek. Yuki azonnal csatlakozott a véleményéhez, azzal, hogy ezt a titkot nem fogják megosztani velünk, fehér lányokkal. Erre minden japán lány felnevetett. A bangkoki Meng is minden bizonnal ebbe az ázsiai táborba tartozott, hiszen rajta sem látszott meg a huszonöt éve, igaz ő a fiatalos külső magyarázatát a szexben látta. Ezt követően sajt és bor mellett többórás egyeztetés és tapasztalatcsere bontakozott ki, mely állítólag kifejezetten jellemző a sebtében összegyűlt új leszbikus társasági körökre. Kivel és mikor történt meg először? Ming esetében az első szeretői ifjúkori barátnői voltak, hiszen a táj társadalom felnövekvő fiataljai nemileg szegregáltan nőnek fel, így az azonos neműek egymással történő szexuális tapasztalatszerzése nem számít ritkaságnak.

„Azt hiszem először a plázson kapott el,” tette hozzá elongondolkozva Ming. „Amikor a barátnőmmel este úszni mentünk...”

Épp hogy sikerült döbbenten rájönnöm, hogy az angol „megcsináltam a plázson” azt jelenti, hogy ott élte át az első orgazmust, és Meng már folytatta is leszbikus pubertás éveinek történetét. A dolgok persze megváltoznak az ún. felnőtt élet küsszöbén, amikor a barátnők fiút, férjet stb. keresnek maguknak. Meng azonban a turisták között már meglelte az ideiglenes, de semmivel sem kevésbé forró szeretők forrását. A tel avivi Jessicának nem volt ilyen szerencséje. Több mint harminc évet töltött el csak félig éle, ahogyan most emlékezett vissza azokra az évekre, hiszen sehol sem volt tere a leszbikusságról való elmélkedésnek, sem az iskolában, sem a munkahelyen, sem a barátok és ismerősök körében, a vallás és az állami ideológia kereteiben pedig még kevésbé. Pubertás éveit abban a buta reményben töltötte, hogy hormonjai majd a nagykorúsággal a helyes irányba, a férfiak irányába terelik vágyait.

„EZ VALAHOGYAN NEM TÖRTÉNT MEG, PEDIG KITARTOTTAM ÉS SOK FÉRFIVAL LEFEKÜDTEM,” HANGZOTT Hozzájárulása a leszbikus szex felfedezéséről tartott tapasztalatcserénkhez.

„MÍERT DUGTÁL FÉRFIakkal, HA NEM VOLT MUSZÁJ?” KÉRDEZTE TÓLE A SÖTÉTBŐRŰ Siri, AKI MELLETTEM ÜLT. (TUDTAM, HOGY Doris SZÍVESEN CSERÉLNE VELEM, HA ITT LENNE. A FILMEK AZONBAN UNTATTÁK.)

„De tényleg, miért?” JUTOTT ESZÉBE Mengnek IS.

„MERT VALAMIT KELLETT CSINÁLNOM! HOGY A SZEX MIATT UTÁNA LEGALÁBB ROSSZUL ÉREZTEM MAGAM, NEM PEDIG CSAK ÚGY SEHOGYAN.”

A konyhát, ahol söreinkkel és borainkkal ültünk, ismét betölötte a hangos nevetés.

„VALAMIT KELLETT CSINÁLNOD!” NEVETETT UTSÁ. „NEKEM AZTÁN EZ NEM JÖTT VOLNA ÖSSZE!”

„ÉN MEGARRA VOLTAM KÉNYSZERÍTVE, HOGY EZT CSINÁLJAM,” MONDTA Siri. „FÉRJHEZ ADTAK TIZENNÉGY ÉVESEN. NEM VOLT VÁLASZTÁSOM. NEM IS TUVTAM ARRÓL, HOGY LÉTEZIK OLYASMI, MINT AZ ÉLETMÓD MEGVÁLASZTÁSA. BÁRMKI MEGVÁLASZTÁSA.”

„SIRINEK TÉNYLEG NEHÉZ KORSZAK VAN A HÁTA MÖGÖTT,” TETTE HOZZÁ UTSÁ ÉS VÉGIGSIMÍTÖTTA HOSSZÚ SÖTÉT HAJÁT, MELY BE VOLT FONVA.

„ÖRÜLÖK, HOGY ITT LEHETEK, HOGY MEGISMERHETTEK TÉGED ÉS MÁS ÖNÁLLÓ NŐKET,” FOLYTATTA Siri. Ő MÁR TIZENNÉGY ÉVESEN HÁZAS VOLT, MERT AZ APJA MÁR JÓVAL AZELŐTT ELÍGÉRTE A LEENDŐ VÖLEGÉNYEKET, AMI EGY ÁTLAGOS BANGLADESI CSALÁD ESETÉBEN NEM VOLT SZOKATLAN. A GONDOK AKKOR KEZDŐDTEK, AMIKOR TIZENNÉGY ÉVES KORÁBAN A VÖLEGÉNY VALÓBAN EL IS JÖTT ÉRTE. ÖREG ÉS NYÜGÖS VOLT, ELVITTE MESSZIRE A VÁROSTÓL EGY ISTEN HÁTA MÖGÖTTI FALUBA. AZ OKTATÁSNAK ÉS A FIATALSÁGÁNAK EZZEL VÉGE IS VOLT, EZT KÖVETŐEN A FÉRJET KELLÉT SZOLGÁLNIA. A TÖRTÉNET KLAZZIKUSAN ALAKULT; AMINT MEGEMLÍTETTE, HOGY MÁST IS KEZDHEgne VAGY HA ELLENÁLLT A FOLYAMATOSAN ERŐLTETETT NEMI VISZONYNAK, ÜVÖLTÖZÖTT VELE, MAJD EGYRE GYAKRABBAN MEG IS VERTE, EGÉSZEN ADDIG, AMIG A VERÉS NEM LETT A RENDES SZOLGÁLAT EGYÉB FORMÁINAK, A RENDRÁKÁSNAK, A FŐZÉSNEK, A RESZLÉSNEK ÉS AZ ERŐSZAKOLÁSNAK A RÉSZÉVÉ. Siri IFJONTA NAIVITÁSBÓL MEGSZÖKÖTT A FÉRJETŐL, NAPOKIG GYALOGOLT ÉS AMIKOR VÉGÜL HAZAÉRT ÉS ELMONDTA, HOGY A RÁ KÉNYSZERÍTETT HÁZASSÁGOT NEM TUDJA ÉS NEM IS AKARJA ELFOGADNI ÉS ATTÓL FÉL, HOGY A FÉRJE A SZÖKÉS MIATT MEG FOGJA ÖLNI. AZ APJA IS MEGVERTE, BEZÁRTA ÉS HÍVTA A FÉRJET. AZ ANYJA ÉS A BÁTYJA SEGÍTÉT NEKI TITOKBAN, GONDOLVÁN, HOGY ÚGYIS MEG KELL TÖLE SZABADULNIUK, HISZEN ÍGY JOBB LESZ NEKI IS ÉS A CSALÁDHAK IS. MIELŐTT TALÁLKÖZÖTT VOLNA UTSÁVAL, AKI A MENEKÜLÉST, AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN FOLYATATTAN TANULMÁNYOK MEGKEZDÉSÉT JAVASOLTA, A BÁCSÍKÁJA IDŐSEBB LÁNYÁNAK SZOBÁJÁBAN BUJKÁLT. AMIKOR ARRÓL MESÉLT NEKI, HOGY MELYEN SZÖRNÝÜSÉGEK ÉRTÉK TÖRVÉNYES FELESÉGKÉNT, UNOKATESTVÉRE MINDIG CSAK ENNYIT MONDOTT: „ÉN JOBBAN BÁNNÉK VELED.”

„Hmmm. Ezt hogy érthet?” KÉRDEZTE LEKESÉN JESSICA.

„NÉZD,” MONDTA Siri ÉS FELÉM FORDULT. ARCOM FELÉ KÖZELEDÉTT, ÉREZTEM DOHÁNYSZAGÚ LEHELETÉT.

„Ó ISTEREM, Siri, NE CSINÁLD!” KIÁLTOTT UTSÁ ÉS TETTELÉT ZAVARÁBAN ELTAKARTA A SZÁJÁT. „AZT MONDTA,” FOLYTATTA Siri. „HOGY JÓL TUDNA VELEM BÁNNI. ÍGY... MONDTA... MEG ÍGY...”

Siri ISMÉT KÖZELEDÉTT AZ ARCOMHOZ, AJKAI EGÉSZEN KÖZEL KERÜLTEK AJKAIMHOZ, ORROMHOZ, HOMLOKOMHOZ ÉS AZTÁN MEGINT VÍSSZA AZ AJKAIMHOZ, AMIKOR SZAPORA LÉGZÉSE ERŐSEN NYUGTALANÍTANI KEZDETT. FRANCOISE HIRTÉLEN CSÓKJÁRA GONDOLTAM, MELY KÉT NAPPAL AZELŐTT A BOLTBAN BOLONDÍTOTT MEG ÉS GONDOLKODÁS NÉLKÜL MEGCSÓKOLTAM SIRIT. NÉHÁNY PILLANAT MÚLVÁ minden SZEMPÁR RÁNK TAPADT. TUDTAM, HOGY ABBA KELL HAGYNUNK. HOMLOKÁHOZ ÉRTEM ÉS FINOMAN ELLÖKTEM MAGAMTÓL.

UTSA ÉS MENG TITKON NEVETGÉLTEK, A JAPÁN LÁNYOK A TÁSKÁJUKBAN MATATTAK, MINTHA HIRTÉLEN VALAMIRE SZÜKSÉGÜK LENNE, JESSICA PEDIG MEGSZÓLAÍLT: „LÁTOM AZ UNOKATESTVÉRED AZTÁN TUDTA, HOGY MITŐL DÖGLIK A LÉGY. ILYEN UNOKATESTVÉRRE ÉVEKKEL EZELOTT NEKEM IS SZÜKSÉGEM LETT VOLNA...”

AKÁRHOGY IS, Siri TÖRTÉNETE UTÁN, AZ ORGАЗMUSOKKAL, CSÓKOKKAL ÉS SZERETŐKKEL VALÓ TRÉFÁLKÖZÁST LESZÁMÍTVÁ JÓ IDEIG NEM TÖRTÉNT SEMMI EHHEZ HASONLÓAN MEGRÁZÓ.

AZTÁN MENG FELDOBTA A BUTCH ÉS A FEMME LESZBIKUSOK ÖRÖK TÉMÁJÁT. A TÉMÁT, MELY A LÁTSZÓLAG TELJESEN NYILVÁNALÓ RASSZ- ÉS BŐRSZÍNKÉRDÉSEKHEZ HASONLÓAN TÁVOLI VOLT SZÁMOMRA. AKKORIBAN ESZEMBÉ SEM JUTOTT VOLNA MAGAMAT FEHÉR NÖKÉNT MEGHATÁROZNI, S ÉPPEK OLYAN ÉRTELMETLENNEK TÜNT

arról beszélni, hogy inkább *butchnak* vagy *femme-nak*, azaz inkább férfiasnak vagy nőiesnek érzem-e magam. A rasszokra és a nemi szerepekre vonatkozó minden kérdésre csak egy válaszom volt, mégpedig, hogy én egyszerűen csak leszbikus vagyok.

„Nektek nincs is külön kifejezetet a férfias és nőies leszbikre?” kérdezte csodálkozva Meng, aki a leszbikusokat az azelőtti napon a táj leszbikus szubkultúráról tartott előadásán is szinte minden esetben két nemre osztotta – hm, önmagát kivéve, hiszen ő is élvezte a nemi besorolatlanságot.

„Nem, nekünk csak a leszbikre van kifejezésünk,” mondta nevetve.

„Akkor hogy hívjátok a *butch* leszbiket, a férfiasabb nőket?”

„Nőférfinak, de ez sértő, én sem szívesen hallanék ilyet,” tiltakoztam, mintha Genf közepén bárki megérhetne és nemtetszését fejezhetté ki. „Nőférfinak minden nőt hívhatnak, egy heteroszexuálist is – főleg ha szidni akarjuk.”

„Nofefi,nofefi,” ismételgette Meng és nevetett. Aztán a *butch* kifejezést számos nyelven hallhattuk, melyeket mind természetesen lehetetlen megjegyezni. Ezért mindenkinél a legjobban a nofefi hangzott.

„Tehát te csak simán leszbikus vagy,” mondta Meng. Aztán rámutatott a széktámlán lógó táskára, arra célozva, hogy az hölgytáska, annak ellenére, hogy elég nagy ahhoz, hogy füzetek és könyvek is beleférjenek. *That's aladies' bag*. Nem tudtam elképzelni magamat dámaként vagy hölgyként vagy bármilyen másnak. Rövid frizurát viseltem, mely olyan színesre volt festve, hogy azt egy orosz nem élné túl, na meg a gondosan beállított punk haj. Egyetlen jobb nadrágom egy fekete volt, mely hasonlított a lovaglónadrágokhoz. Egyértelműen az ún. sportos öltözökötéjele. Meg egy kicsit dárker. Mégiscsak a nyolcvanas évek Ljubljánájában éltem.

„Vicceltem,” mondta végül Meng. „Igazából inkább *butch* vagy, vagy ahogy mondod, csak simán leszbikus. De valamiről megfeledkeztél.”

Ekkor hirtelen a pólóm alá nyúlt, apró kezeivel kitapintotta a melltartótam és huncut módon megcsattintotta a gumipántot.

„Mi leszbikusok ilyet sem viselünk!” mondta ismét nevetve. Ekkor már az egész asztaltársaság rajtam mulatott, kivéve Yukit, aki már régen elment aludni (már a Sirivel bemutatott jelenetem közben, ha nem tévedek). Nemsokára, talán már másnap azonban meggyőződhettem arról, hogy Meng nagyon jól ismeri a leszbikus szubkultúrát.

ITALIAN

Il terzo universo

Translated by Patrizia Vascotto

Contact of the translator: otto.pat@tiscali.it

Utsa era arrivata a New York con l'aereo da Ginevra solo il giorno dell'apertura del congresso. Da molti anni studiava in America ed ora aveva trovato un impiego, ma i suoi colleghi americani – maschi e femmine - la facevano ridere perché continuavano a lamentarsi e per ogni cosa esclamavano: “Non ce la farò.”

Perciò Utsa scherzava volentieri e si diceva da sola: “Vivo a New York ma non ce la farò!” Quando mi aprì la porta dell'appartamento di una maestra ginevrina e, a giudicare dall'arredo, amante del Giappone, presso la quale era ospite per il periodo del congresso, ho pensato che fosse appena maggiorenne. Siamo rimaste tutte scioccate quando disse di avere ventotto anni. Poi rise con fare complice e spiegò che la gente che vive in Asia invecchia in modo diverso dagli europei. Yuki appoggiò subito questa affermazione, aggiungendo che a noi ‘bianche’ non raccontano questo segreto, e poi anche tutte le altre giapponesi si misero a ridere. Anche Meng, che veniva da Bangkok, sicuramente faceva parte del giro asiatico: nemmeno lei infatti mostrava i suoi venticinque anni, sebbene a suo dire il responsabile dell'aspetto giovanile fosse il sesso. E poi, davanti ai formaggi e al vino messi in tavola, cominciarono a discutere e a scambiarsi opinioni andando avanti per ore, forse una caratteristica delle associazioni di lesbiche nate in fretta e da poco. Quando e con chi era stata la prima volta? Per Meng le prime amanti erano state le amiche di gioventù: nella società tailandese gli adolescenti vivono infatti sessualmente segregati, sicché fare le prime esperienze tra individui dello stesso sesso non è una cosa rara.

“Credo che la prima volta sia stato in spiaggia,” aggiunse Meng assorta nei suoi pensieri. “Quando una sera sono andata a nuotare con un'amica ...”

Ero appena riuscita a collegare l'espressione inglese “l'ho fatto sulla spiaggia” con il significato delle parole, e cioè che aveva avuto un orgasmo, che Meng era già corsa avanti nella sua pubertà di lesbica. Le cose però naturalmente cambiano alla cosiddetta soglia della maturità, quando le ragazze si cercano dei ragazzi e poi degli uomini e così via. Ma all'epoca Meng aveva già trovato un nuovo territorio in cui incontrare amanti, certo occasionali, ma non per questo meno focose, tra le turiste. Jessica di Tel Aviv non aveva avuto la stessa fortuna. Per più di trent'anni era sopravvissuta vivendo a metà, come ricordava ora quel periodo ripensandoci, perché non c'era stato alcuno spazio per pensare all'essere lesbica, né a scuola, né sul lavoro, né tra amici e conoscenti, e ancor meno nell'ambito della religione o dell'ideologia di stato. Aveva trascorso la sua pubertà nella folle speranza che i suoi ormoni, al momento della maturità, si sarebbero indirizzati verso il giusto oggetto del desiderio, che sarebbe stato di sesso maschile.

“Non è mai successo, ma io ho insistito e ho scopato con molti uomini,” fu il suo contributo allo scambio di idee sulla scoperta della propria omosessualità.

"Perché scopavi con gli uomini se non ne avevi bisogno?" le chiese Siri, dalla pelle scura, che sedeva accanto a me. (Sapevo che Doris, se fosse stata qui, avrebbe subito fatto cambio con me. Invece si annoiava al cinema).

"Già, perché?" arrivò anche da Meng la stessa domanda.

"Così, dovevo pur fare qualcosa! Così a causa del sesso almeno mi sentivo male, invece che una semplice nullità"

La cucina, dove sedevamo bevendo birra e vino, fu di nuovo piena delle nostre fragorose risate.

"Ah, dovevi fare qualcosa!" disse Utsa ridendo. "Io non ce l'avrei fatta!"

"Io invece sono stata costretta a farlo," disse Siri. "Sono stata data in sposa già quando avevo quattordici anni. Non ho avuto nessuna scelta. Non sapevo nemmeno che esistesse la possibilità di scegliere, scegliere il proprio modo di vivere. Scegliere qualsiasi cosa."

"Siri ha davvero una storia difficile e un periodo terribile dietro alle spalle," aggiunse Utsa e le accarezzò i lunghi capelli neri dai riflessi azzurri raccolti in trecce.

"Ma sono contenta di essere qui. Sì. Ho conosciuto te e altre donne che pensano con la propria testa," continuò Siri. A quattordici anni era già sposata, suo padre l'aveva promessa al futuro sposo molto tempo prima, cosa piuttosto normale, in Bangladesh, per una famiglia media. I problemi cominciarono quando il futuro marito venne a prendersela sul serio all'età stabilita. Era vecchio e noioso, la condusse lontano dalla città, nel suo villaggio, lontano dal mondo. L'infanzia e la possibilità di studiare finirono là: doveva servire suo marito. Una storia classica; non appena accennava a poter fare qualcosa d'altro o se si opponeva al continuo sesso forzato, lui la sgridava e poi sempre più spesso la picchiava, finché a questo si aggiunsero altre forme di schiavitù quotidiana – riordinare, cucinare, fregare il pavimento e la violenza carnale. Siri, nella sua giovanile ingenuità, abbandonò il marito; camminò per giorni e giorni e quando alla fine tornò a casa e disse che non voleva né poteva sopportare più la condizione di un matrimonio imposto e che temeva di essere uccisa dal marito perché era scappata, fu il suo stesso padre a picchiarla, a metterla sotto chiave e a chiamare il marito. Allora l'aiutarono di nascosto la mamma e il fratello, tantobisognava comunque sbarazzarsi di lei – sarebbe stato meglio sia per lei che per la famiglia. Prima di incontrare Utsa, che le consigliò di andarsene con una borsa di studio negli Stati Uniti, si nascose dalla figlia maggiore di suo zio. Quando le raccontava quanto aveva subito come moglie, la cugina le rispondeva sempre: "Io sarei stata molto più carina con te."

"Hmm, cosa voleva dire con questo?" chiese eccitata Jessica.

"Guarda," rispose Siri, e si voltò verso di me. Si avvicinò al mio viso tanto che percepii il suo alito ardente e intriso di tabacco.

"O dio mio, Siri, no!" gridò Utsa e con finto imbarazzo si coprì la bocca con la mano.

"Così mi diceva," continuava Siri. "Che sarebbe stata molto più carina con me. Così ... mi diceva ... e così ..."

Siri si era nuovamente avvicinata al mio viso, scivolò con le sue labbra sfiorando le mie, poi il naso, la fronte, e poi di nuovo giù verso le labbra, finché il suo respiro più accelerato cominciò a farmi agitare. Mi ricordai del bacio incontrollato di Françoise, che due giorni prima – in un negozio – mi aveva letteralmente fatto impazzire, e senza pensarci su accarezzai Siri. Per alcuni secondi tutti gli occhi erano fissati su di noi, con imbarazzo e insieme eccitazione, e mi resi conto che dovevamo finirla. Le toccai la fronte e le respinsi con dolcezza.

Utsa e Meng ridevano di sottecchi, le giapponesi frugavano nelle loro borsette, come se improvvisamente avessero avuto bisogno di qualcosa di indispensabile, Jessica invece disse: "Ecco, ecco, vedo che tua cugina sapeva bene come fare. Qualche anno fa avrei avuto bisogno anch'io di una cosa del genere ..."

Comunque sia, dopo questa parentesi con Siri per un po' non accadde niente di particolarmente sconvolgente, tranne l'incessante scherzare a proposito di orgasmi, baci e amanti.

Poi fu Meng ad iniziare un altro eterno tema lesbico – *butch o femme*. Un tema che per me, nell'ambito delle questioni lesbiche, era altrettanto estraneo come le differenze e sfumature tra le razze, evidenti ma apparentemente non problematiche. Così come non mi sarebbe mai passato per la testa di dichiararmi bianca, allo stesso modo non mi sembrava sensato mettermi a discutere se mi sentivo *butch o femme*, cioè più maschile o più femminile. A tutte le domande sulla razza o sui ruoli sessuali avevo una sola risposta e cioè che ero semplicemente lesbica.

"Ma come, nella tua lingua non avete un'espressione per le lesbiche mascoline o femminili?" mi chiese sorpresa Meng, che il giorno successivo presentò al congresso anche diapositive sulla subcultura lesbica tailandese, suddivisa quasi senza eccezioni in due sessi o due poli – certo, tranne Meng stessa, che stava godendosi la sua indeterminatezza sessuale.

"No, noi conosciamo solo il termine lesbica," dissi sorridendo.

"E come indicate allora una lesbica *butch*, una donna più mascolina?"

"La chiamiamo maschiona, ma è un'offesa, io non vorrei sentirlo," mi oppose come se qualcuno nel bel mezzo di Ginevra potesse capirmi e rimproverarmi. "Maschiona potremmo dirlo a qualsiasi donna, anche eterosessuale, soprattutto se volessimo offenderla."

"Maschiaccia, maschiaccia," ripeteva Meng ridendo. Poi ascoltammo la parola *butch* in numerose varianti linguistiche, che erano ovviamente impossibili da ricordare. Perciò a tutte rimase nelle orecchie la più melodiosa "maschiaccia".

"Quindi tu sei solo lesbica," mi disse Meng. Poi indicò la mia borsetta, appesa allo schienale della sedia, dicendo che era una borsetta da signora, nonostante fosse abbastanza grande per contenere quaderni e libri. *That's a ladies' bag*. Io però non potevo immaginarmi come signora, o signorina o qualcosa del genere. Avevo i capelli corti, così variopinti e colorati che nemmeno i Russi li avrebbero sopportati, e una grossa cresta elaborata. I miei unici pantaloni buoni erano neri e simili a quelli per andare a cavallo. Indubbiamente un tocco di cosiddetto abbigliamento sportivo. Ma poco dark. In fondo ero a Lubiana dagli anni Ottanta.

"Scherzo," disse alla fine Meng. "Di fatto sei più *butch*, o semplicemente lesbica, come dici tu. Ma dimentichi una cosa."

E nel dirlo allungò all'improvviso la mano lungo la mia schiena sotto la maglia, con le sue dita sottili individuò il reggiseno e lo tirò maliziosamente, così che l'elastico mi colpì la schiena.

"Noi lesbiche non portiamo neanche questo!" e rise nuovamente. A quel punto la maggioranza della tavolata mi aveva preso di mira, tranne Yuki, che se n'era andata a dormire da un pezzo (se non mi sbaglio già durante il mio bacio dimostrativo con Siri). Ma ben presto, praticamente il giorno dopo, mi convinsi che Meng aveva ottime conoscenze della subcultura lesbica.

Trečias pasaulis

*Translated by Laima Masytė
Contact of the translator: masytel@yahoo.com*

Iš Niujorko į Ženevą Utsa atskrido tik konferencijos atidarymo dieną. Ji daug metų studijavo Amerikoje ir dabar jau ten dirba, tačiau kolegos amerikiečiai jai atrodė juokingi, mat nuolatos verkšlendavo ir dėl kiekvieno dalyko skūsdavosi: „Šito aš neištversiu“. Tad Utsa mėgo pajuokauti ir pati dažnai kartodavo: „Gyvenu Niujorke ir, dievaži, šito aš neištversiu!“ Kai ji man atidarė duris buvo kažkokios Ženevos mokytojos, kuri, sprendžiant iš apstatymo, yra Japonijos mégėja, pakvietusios Utsą pas ją apsistoti konferencijos metu, pamaniau, kad ji vos priaugusi pilnametystę. Mes visos buvome šokiruotos, kai ji pasakė, jog jai dvidešimt aštuoneri. Paskui sąmoksliskai sukiuko ir pasakė, kad Azijos gyventojai sensta kitaip nei baltieji. Yuki išsyk prisijungė prie jos, atseit, mums, baltosioms, tos paslapties neįduosanti, ir tada émė kikenti visas japonės. Meng iš Bankoko irgi akivaizdžiai priklausė tai azijiečių stovyklai, nes jai taip pat neduotum dvidešimt penkerių, ji aiškino, kad tokios jaunatviškos išvaizdos priežastis yra seksas. Paskui gurkšnojant vyną daug valandų diskutavome ir dalijomės patirtimi, tai, matyt, būdinga spontaniškai ir šviežiai suburtiems draugiškiems lesbiečių rateliams. Kada ir su kuo tai jvyko pirmą sykį? Pirmos Meng meilužės buvo jaunystés draugės, mat tailandietiška visuomenė brėstančio jaunimo atžvilgiu yra lytiškai segreguota, todėl seksualiniai potyriai su savo lyties atstovais jokia retenybė.

– Manau, kad pirmą kartą tai patyriau paplūdimyje, – susimąsciusi pridūrė Meng. – Kai vakare su drauge nuėjome maudytis...

Kai apstulbusi vos spéjau suvokti, jog angliska konstrukcija „padariau tai paplūdimyje“ daugmaž reiškia tai, kad ji patyrė orgazmą, Meng jau skubėjo toliau pasakoti apie savo lesbietišką paauglystę. Žinoma, viskas pradeda keistis, kai ateina taip vadintamas „suaugusio žmogaus slenkstis“, kai draugės susiranda vaikinus, sutuoktinus ir taip toliau. Tada Meng atrado naują laikinų, bet ne ką mažiau karštų meilužių šaltinių – turistes. Džesikai iš Tel Avivo tokia laimė nenusišypsojo. Daugiau nei trisdešimt metų ji gyveno nepilnavertiškai, kaip dabar apibūdina šį savo gyvenimo laikotarpį, nes niekada neturėjo erdvés pamästyti apie savo lesbietiškumą: nei mokykloje, nei darbe, nei bendraudama su draugais ir pažystamais, dar mažiau religijos ir valstybinės ideologijos rémuose. Paauglystę ji išgyveno kvalai tikėdama, kad suėjus pilnametystei jos hormonai pakryps link teisingo troškimų objekto, kuris bus vyriškos lyties.

– Na, bet tai kažkaip nenutiko, tačiau aš buvau atkakli ir krušausi su daugeliu vyru, – taré ji, prisdėdama prie pokalbio apie lesbietiško sekso patirtį.

– Kodėl krušaisi su vyrais, jei tau to nereikėjo? – paklausė šalia manęs sédinti tam siaodė Siri. (Žinojau, kad Doris išsyk pasikeistų vietomis su manimi, jei būtu čia, bet ji nuobodžiavo, žiūrėdama filmus.)

– Tikrai, kodėl? – susidomėjo ir Meng.

– Na todėl, kad turėjau gi kažką veikti! Paskui po sekso bent jau pasijauti blogai, o tai geriau negu niekaip.

Per virtuvę, kur sédėjome, gérème alų ir vyną, vėl nuvilnijo mūsų garsus juokas.

– Vadinas, turėjai kažką veikti! – kvatojo Utsa. – Aš to neišverčiau!

– O aš buvau priversta tai daryti, – taré Siri. – Jau keturiolikos metų buvau ištekinta. Neturėjau jokios pasirinkimo teisės. Net ir nenutuokiau, kad egzistuoja toks dalykas – savo gyvenimo būdo pasirinkimas. Kad viską gyvenime gali rinktis.

– Siri tikrai išgyveno sunkų ir kliaukų laikotarpį, – pridūrė Utsa ir paglostė jos juodus žvlgančius į kasas supintus plaukus.

– Tačiau džiaugiuosi, kad esu čia. Kad susipažinau su tavimi ir kitomis moterimis, kuriuos vadovaujasi savo protu, – tėsė Siri. Ji buvo ištekinta keturiolikos, nes jos tėvas pažadėjo ją būsimam sužadetiniui labai anksti, vidutinėje Bangladešo šeimoje toks reiškinys anaipolt ne išimtis. Nemalonumai prasidėjo tada, kai jos, jau keturiolikmetės, iš tiesų atvyko pasiimti sužadetinį. Jis buvo senas ir niurgžlus, išsivežė ją toli už miesto į kažkokį užkampį. Tada pasibaigė jos vaikystė ir išsimokslinimas ir prasidėjo tarnystė vyru. Siri istorija klasikinė: kai tik ji užsimindavo, kad norėtų veikti dar ir kažką kitką arba priešindavosi nuolat besikartojuantiems prievertiniams lytiniam savybėms, vyras ją aprékdavo, o paskui vis dažniau keldavo prieš ją ranką, galiausiai mušimas tapo nuolatiniu kitų tarnystės apraišķi – tvarkymo, virimo, šveitimų ir prievertavimų kentėjimo – palydovu. Siri, paskatinta jaunuoliško naivumo, paspruko nuo vyro, daug dienų klydinėjo, kol pagaliau grijo į savo namus ir pasakė, kad prievertinės santuokos neketina ir nebegali tverti ir bijo, jog vyras ją užmuš, nes ji pabėgo; tada ją prikūlė tėvas, uždarė į kambarį ir iškvietė jos vyra. Tą kartą jai slapta padėjo motina ir brolis, atseit, šiaip ar taip jos reikia atsikratyti, taip būsią geriau ir jai, ir šeimai. Prieš susitikdama su Utsa, pasiūliusia jai važiuoti į Jungtines Valstijas ir ten pradėti studijuoti, ji slapstėsi vyriausios savo dėdės dukters kambaryje. Kai Siri pasakojo, kokias baisybes išgyveno būdama žmona, pusseserė vis kartojo: „Aš mokėčiau su tavimi elgtis gražiau.“

– Hmm. Ką ji turėjo omeny tai sakydama? – paklausė jkaitusi Džesika.

– Žiūrėk, – taré Siri ir pasisuko į mane. Priartėjo prie mano veido taip arti, jog pajutau jos karštą tabaku dvelkiantį alsavimą.

– O Dieve, Siri, nel! – sukliko Utsa ir, vaidindama sutrikusią, delnu užsidengė burną.

– Štai kaip ji man kalbėjo, – tėsė Siri, – sakė, kad mokėtų su manimi gražiai elgtis. Šitaip... man pasakė... ir šitaip...

Siri vėl prisiartino prie mano veido, lūpomis slydo visai šalia mano lūpų, nosies, kaktos ir vėl žemyn prie lūpų, o jos padažnėjės kvėpavimas mane labai sujaudino. Prisiminiau spontanišką Francuazos bučinį, kuris prieš dvi dienas parduotuveje mane stačiai išvedė iš proto, ir aš net nesusimąsciai émiau lažytis su Siri. Po akimirkos visų akys buvo įsmeigtos į mudvi, visos spoksojo veikiau sumišusios nei jkaitusios, žinojau, kad privalome liautis. Prisiliečiau prie jos kaktos ir švelniai ją atstūmiau.

Utsa ir Meng kikeno prisdengusios burnas, japonės rausėsi pô savo krepšius, tarsi joms staiga būtų kažko prireikę, o Džesika taré:

– Na, na, mes jau jisitinome, kad toji tavo pusseserė tikra meistrė. Prieš daug metų tokios man pačiai reikėjo...

Po Siri istorijos kurj laiką nevyko nieko sukrečiančio, išskyrus apsisvaidymą užuominomis apie orgazmus, bučinius ir meilužes.

Paskui Meng émė gvildenti kitą amžiną lesbietių temą apie *butch* ir *femme* lesbietes. Ši tema man tiek nereikšminga, kiek iš pirmo žvilgsnio neproblematiškas atrodo rasinių skirtumų ir pustonių reikalus. Kaip nebūtų toptelėjė apsispręsti ir kategoriškai pasisakyti vien už baltąją partnerę, lygiai taip pat man atrodė beprasmiška kalbėti apie tai, ar pati jaučiuosi esanti *butch* arba *femme*, tai yra labiau vyriška ar moteriška lesbietė. Į visus klausimus apie rasę arba vaidmenis poroje turėjau tik vieną atsakymą – esu lesbietė.

– Tai ką, tavo kalboje neturite vyriškų ir moteriškų lesbietių apibūdinimo? – nustebusi paklausė Meng, kitą dieną konferencijoje ji pristatė skaidres apie Tailando lesbietių subkultūrą, kuri beveik be išimčių padalyta į dvi lytis (*polius*) – hm, išskyrus pačią Meng, kuri mėgavosi savo neapsisprendimu.

– Ne, mes turime tik lesbietes apibūdinantį žodį, – atsakiau juokdamasi.

– O kaip vadinate *butch*, vyriškesnę, lesbietę?

– Mes sakome „možačą“, bet tai jézidžiantis žodis, aš asmeniškai nenoréčiau būti šitaip pavadinta, – įsitempiau, tarsi Ženevoje kas nors galėtų kalbėti slovėniškai ir mane jéisti. – „Možačą“ galima pavadinti bet kurią moterį, net ir heteroseksualią, ypač, jei norėtume ją jéisti.

– Mušača, mušača, – kartoję Meng ir kikeno.

Paskui žodį *butch* išgirdome ir kitomis kalbomis, kurių, aišku, neįmanoma įsiminti, todėl visų ausyse liko skambiausia „mušača“.

– Vadinas, esi tik lesbietė, – tarė Meng. Paskui ji parodė į mano rankinę, kabančią ant kédės atlošo, atseit, tai – moteriška rankinė, nors ir pakankamai didelė, joje sutilptų sąsiuviniai ir knygos. *That's a ladies' bag*. Bet aš savęs negalėjau įsivaizduoti ponia ar panele, arba kažkuo panašiu. Buva trumpai pasikirpusi, taip margai nusidažiusi plaukus, kad rusai to nebūtų išgyvenę, dažnai kruopščiai susišliaudavau pankišką skiauterę. Mano vienintelės geros kelňės buvo tos juodos, primenančios jodinėjimo kelnes. Tai neabejotinai taip vadinas sportinis aprangos stilis. Na, dar truputį „darkeriškas“. Juk esu iš devintojo dešimtmečio Liublianos.

– Juokauju, – pagaliau tarė Meng, – Juk tu iš tikrųjų esi labiau *butch*, tiksliau paprasčiausiai lesbietė, kaip pati sakai. Bet tu kai ką pamiršti.

Sulig šiaisiai žodžiai ji staiga jkišo ranką po mano marškinėliais iš nugarios, savo smulkiais prišūkais užčiuopė liemenėlę ir truktelėjo taip, kad dirželis pokštėlėjo man į nugarą.

– Mes lesbietės ir šito nenešiojame! – ji vėl émė juoktis. Šis yk iš manęs émė juoktis ir didžioji kompanijos dalis, išskyrus Yuki, kuri jau seniai nuéjo miegoti (jei neklystu, dar man demonstruojant bučinius su Siri). Tačiau visai geritai, jau kitą dieną įsitikinau, kad Meng – tikra lesbietių subkultūros žinovė.

MACEDONIAN

Трет свет

Translated by Lidija Arizankovska

Contact of the translator: larizankovska@yahoo.com

Утса долета во Женева од Њујорк уште на денот на отворањето на конференцијата. Веќе неколку години студираше во Америка и сега е вработена, па сепак американските соработници и изгледаа смешно, особено затоа што постојано кукаат и за секоја работа се жалат: „Со тоа не можам да се справам“. Затоа Утса сакаше да се шегува и самата да повторува: „Живеам во Њујорк и со тоа не можам да се справам!“ Кога ми ја отвори вратата од станот на една женевска наставничка и судејќи по внатрешната опрема, љубителка на Јапонија, кај којашто како гостинка престојуваше за време на конференцијата, си помислил дека е одвај полнолетна. Сите бевме шокирани, кога ни рече дека има дваесет и осум години. Потоа заводнички се смееше и рече дека луѓето кои живеат на територијата на Азија се грижат за себе поинаку од белците. Јуки веднаш му се придржува на нејзиното мислење, само што нам белите жени таа тајна не ни ја кажуваат, така што потоа се смеја сите Јапонки. И Менг од Банкок со сигурност спаѓаше во тој азиски табор, впрочем и нејзините дваесет и пет години не беа видливи, иако според нејзино мислење причината за младешки изглед еекскот. Потоа на масата, со сирење и вино, се разви повеќечасовна дискусија и размена на искуства, би реклне значајна за брзи и избрани лезбиски друштвени кругови. Кога и со кого ти беше првпат? За Менг првите љубовници беа пријателки од младоста, впрочем кинеското опшество за младината која расте е полово подвоено, така што придобивањето сексуално искуство во рамките на сопствениот пол не е некаква реткост.

„Мислам дека првпат ми дојде на плажа“, замислено додаде Менг. „Кога со пријателката отидовме навечер да пливаме ...“.

Одвај, целата запрепастена, успеав да поврзам дека англиската синтагма „го сторив тоа на плажа“ накусо малку значи, дека таму доживеала оргазам, Менг и понатаму брзаше со својот лезбичен пубертет. Меѓутоа, работите се менуваат на така наречените праг на созревањето, кога пријателките си бараат момчиња и мажи и така натаму. Тогаш Менг го откри новото подрачје на барање привремени, а ништо помалку загреани љубовници меѓу туристите. Џесика од Тел Авив немаше таква среќа. Повеќе од триесет години имаше проживено полужива, кога се потсеќаше сега на тој период наназад, никаде немаше простор за лезбиско размислување, ниту на училиште, ниту на работа, ниту меѓу пријателите и познаниците, уште помалку, пак, во рамките на религијата или државната идеологија. Пубертетот го помина во глупава надеж дека нејзините хормони за време на полнолетството ќе се насочат кон правилниот објект на посакување и кој би требало да биде од машки пол.

„Но, тоа никако не се случи, иако настојував и се профукав со многу машки“, беше нејзиниот придонес за размената на искуства околу откривањето на лезбискиотекс.

„Зошто се фукаше со машки, ако не ти било потребно?“ ја праша темнопутата Сири која седеше покрај мене. (Знаев дека Дорис веднаш би направила замена со мене, кога би била тука. Сепак, и беше досадно на филмовите.)

„Навистина, зошто?“ се сети да праша Менг.

„Веројатно затоа што морав нешто да правам! За потоа поради сексот да се чувствуваш лошо, не само никакво.“

Кујната каде што седевме и пивме пиво, повторно ја преплави нашето громогласно смеење.

„Мораше нешто да правиш!“ се смееше Утса. „Мене тоа некако не би ми одело!“

„Јас, пак, бев присилена да го сторам тоа!“, рече Сири. „Ме омажија на четиринаесет. Немав избор. Ниту не знаев дека постои нешто такво како избор на начинот на живот. Избор на било што.“

„Сири навистина има грда случка и тежок период зад себе“, додаде Утса и ја помилува по долгата црна со сина нијанса коса, сплетена во кики.

„Но, се радувам дека сум тука. Да. Те запознав тебе и другите женски кои мислат со сопствена глава“, продолжи Сири. Самата беше мажена на четиринаесет години, татко и, имено, ја ветил на идниот младоженец уште многу пред тоа, што и не беше ништо чудно за просечно семејство во Бангладеш. Проблемите почнале кога младоженецот дошол по неа, кога таа навистина имала четиринаесет години. Бил стар и досаден, ја одвел далеку од градот кај себе, во некое си зафрлено село. На образоването и на детството му било крај, морала да му служи на мажот. Прикаската беше класична; кога ќе споменела дека би сакала да прави нешто друго или, ако му се спротивставела на постојано со сила посакуваниот полов однос, и викал, а потоа сè почесто и ја претепувал, сè додека тепањето не станало придружен дел и од спремањето, готвењето, рибањето и силувањето. Сири во младешка наивност побегнала од мажот, одела денови и денови и кога најпосле се вратила дома и рекла дека присилната брачна состојба не мисли и не може веќе да ја поднесе, како и дека се плаши дека мажот и може да ја убие, бидејќи избегала, ја претепал уште и татко и, ја затворил и го повикал нејзиниот маж. Тогаш тајно и помагале мајка и брат и, од која и така и така требало да се ослободат, впрочем тоа би било подобро и за неа и за семејството. Пред да је сретне Утса, која и предложила бегство во форма на студии во САД, се криела во собата на постарата ќерка на нејзиниот чичко. Кога и раскажувала за тоа што сè преживеала како мажена жена, братучетката секогаш и одговарала: „Јас би знаела подобро да се однесувам со тебе.“

„Ммм. Што мислела со тоа?“ загреано праша Џесика.

„Погледни“, рече Сири и ми се обрати мене. Ми се приближуваше кон лицето така што го чувствувајќи врел здив на тутун.

„О, Боже, Сири, не!“, извика Утса и збунето ја покри устата со рака.

„Така ми зборуваше“, продолжуваше Сири. „дека би знаела да постапува со мене. Така ми рече ... и така ...“.

Сири повторно му се доближи на моето лице, со усните поминуваше во близина на моите усни, носот, челото, и повторно назад сè до усните, кога нејзиното брзо дишење почна силно да ме вознемира. Се сетив на ненадгледуваниот бакнеж на Франсоа, кој пред два дена во продавница ме збудали и без размислување ја залапав Сири. За неколку секунди сите очи беа вперени во нас, како во претходна забуна така и во загреаност, и знаев дека мораме да престанеме. Го допреве нејзиното чело и нежно ја турнав.

Утса и Менг се кикотеа, Јапонките бараа во своите ташни, како нужно да има потреба од нешто, Џесика, пак, рече: „Но, но, гледам дека таа твоја братучетка навистина знае. Таква пред некоја година ми беше потребна и мене...“.

Како и да е, по оваа случка на Сири некое време не се случуваше ништо такво потресно, освен постојаното шегување на сметка на оргазмите, бакнежите и љубовниците.

Потоа Менг отпочна друга лезбиска тема за *butch* и *femme* лезбијки. Тема, која за мене во рамките на лезбијството беше воедно ловечка како и на изглед незначајна очигледност на расните разлики и нијанси. Така, како што тогаш на ум не ми доаѓаше да се определам и изјаснам како бела, исто така не ми се гледаше логично ни да зборувам за тоа дали самата се доживувам како *butch* или *femme*, односно помажествено или поженствено. На сите прашања за расата или за половата улога имам само еден одговор, и тоа е дека сум накусо речено лезбијка.

„Што, во твојот јазик немате израз за маскулин и феминин лезбијки?“, зачудено ме праша Менг, која ден подоцна на конференцијата ги претстави и дијапозитивите од кинеската лезбиска субкултура, која речиси без исклучок била разделена на два пола –*мм*, освен самата Менг, која исто така уживаше во половата неопределеност.

„Не, ние го познаваме само изразот за лезбијки“, смејќи се реков.

„Како велите за *butch* лезбијка, помажествена женска?“

„И велиме машкуданка, но тоа е навредливо, јас тоа не би сакала да го чујам“, се спротивставив како на сред Женева некој да можеше да ме разбере и испицуе. „Машкуданка би можеле да и речат на секоја женска, и на хетеросексуалка – особено ако сакаат да ја навредат“.

„Машкуданка, машкуданка“, повторувајќи Менг и се смееше. По ова, изразот *butch* имавме можност да го слушнеме уште во многу други нијанси, кои, се разбира, не беше можно да ги запомниме. Затоа на сите за ушите најпевлива им остана „машкуданка“.

„Ти си значи само лезбијка“, ми рече Менг. Потоа покажа на мојата ташна, која висеше на наслонот од столот, дамска ташна, но и покрај тоа доволно голема за тетратки и книги. *That's ladies' bag*. Себеси, пак, не можев да се претставам како дама или госпоѓица, или било што слично. Имав кратка коса, шарено бојадисана, така што Русите тоа не

би го прифатиле, и често вешто обликувана ирокеза фризура. Мои единствени добри панталони беа оние, црните, слични на панталоните за јавање. Несомнено во духот на така нареченото спортско облекување. И малку даркерски. Па, и така секогаш бев од осумдесетите во Љубљана.

„Се шегувам“, на крајот рече Менг. „Па, и така си повеќе *butch*, односно сама лезбијка, од тоа што ти го велиш. Но, забораваш нешто.“

Притоа одеднаш посегна по грбот од под мојата мајца, со своите ситни прсти го допре прослушето и препредено го потегна, така што ластикот ме удри по грбот.

„Ние, лезбијките тоа не го носиме!“ повторно се смееше. Тогаш несомнено повеќето од друштвото на масата имаше забава на моја сметка, освен Јуки која веќе одамна отиде да спие (ако не грешам, уште при мојата демонстрација на бакнежи со Сири). Но, многу набрзо, со други зборови уште следниот ден, се уверив дека Менг имаше многу добра основа од познавање на лезбиската супкултура.

Trzeci świat

Translated by Marlena Gruda

Contact of the translator: marlena.gruda@gmail.com

Utsa przyleciała do Genewy z Nowego Jorku dopiero w dzień rozpoczęcia konferencji. Studiowała w Ameryce dobrych kilka lat. Teraz już tu pracuje. Amerykańscy pracownicy są jej zdaniem komiczni, bez przerwy marudzą, żałąc się na każdym kroku słowami: „Nie dam rady“. Dlatego Utsa lubiła sobie żartować, powtarzając: „Mieszkam w Nowym Jorku i nie dam rady!“ Kiedy otworzyła mi drzwi mieszkania jakiejś genewskiej nauczycielki i, sądząc po wyposażeniu jego wnętrza, miłośniczki Japonii, u której zatrzymała się na czas trwania konferencji, wydawało mi się, że jest ledwie pełnoletnia. Byłyśmy zszokowane informacją, że ma dwadzieścia osiem lat. Zaśmiała się prowokacyjnie mówiąc, że Azjaci starzeją się inaczej niż biali. Yuki natychmiast jej przytaknęła, jakby nam, białym, nie zdradzano tej tajemnicy, po czym roześmiały się jeszcze wszyscy Japonki. Również Meng z Bangkoku należała do tego azjatyckiego obozu, w końcu i ona nie wyglądała na swoje dwadzieścia pięć lat, choć jej zdaniem, powodem tak młodego wyglądu był seks. Za stołem zastawionym serami i winem rozwinęła się charakterystyczna dla nowo zebranego kręgu lesbijek wieczorna rozprawa i wymiana doświadczeń. Kiedy i z kim był ten pierwszy raz? Dla Meng pierwszymi kochankami były przyjaciółki z młodości; jako że tajskie społeczeństwo zakłada płciową segregację młodzieży, zdobywanie doświadczeń seksualnych w obrębie własnej płci nie było rzadkością.

„Myślę, że pierwszy raz zrobiłam to na plaży,“ dodała zamysiona Meng. „Gdy pewnego wieczoru poszyliśmy z przyjaciółką pływać...“

Zanim zdziwiona zdążyłam pojąć, że angielska syntagma „zrobiłam to na plaży“ nie do końca znaczy, że przeżyła tam orgasm, Meng dalej pędziła ze swoim lesbijskim dojrzewaniem. Sporo zmienia się u progu dorosłości, gdy dziewczyny znajdują sobie chłopaków, mężów i tak dalej. Meng już wtedy odkryła nowy obszar tymczasowych poszukiwań, nie mniej gorących kochanek – turystek. Jessica z Tel Avivu nie miała takiego szczęścia. Ponad trzydzieści lat egzystowała na wpół żywa, jak wspomina ten okres, bo nigdy nie było miejsca na rozmyślania o lesbijstwie, ani w szkole, ani w pracy, ani między przyjaciółmi i znajomymi, jeszcze mniej w ramach religii lub ideologii państwowej. Przetrwała okres dojrzewania w głupiej nadzieję, że gdy osiągnie pełnoletniość jej hormony ukierunkują się na właściwy obiekt pożądania, najlepiej by był płci męskiej.

„Jakoś tak się nie stało, lecz zapierałam się pieprząc z wieloma facetami,“ to był jej dodatek do wymiany doświadczeń o odkrywaniu seksu z lesbijkami.

„Dlaczego pieprzyłaś się z facetami, skoro nie musiałaś?“ zapytała siedząca obok mnie ciemnoskóra Siri. (Wiedziałam, że Doris, gdyby tutaj była, chętnie zamieniłaby się ze mną. A ona nudziła się na filmach).

„Właśnie, dlaczego?“ przypomniała sobie o pytaniu jeszcze Meng.

„A to dlatego, bo musiałam coś ze sobą robić! Potem z powodu seksu czułam się przynajmniej źle, a nie nijako.“

Kuchnię, w której siedziałymy pijąc piwo i wino, zalał gromki śmiech.

„Musiała coś robić!” śmiała się Utsa. „Ja bym tak nie mogła!”

„A ja byłam zmuszona,” powiedziała Siri. „Zostałam oddana mając czternaście lat. Nie miałam żadnego wyboru. Nawet nie wiedziałam, że istnieje coś takiego jak wybór własnego sposobu życia. Wybór czegokolwiek.”

„Siri ma naprawdę trudną historię i ciężki okres za sobą,” dodała Utsa głosząc ją po długich kruczoczarnych, spiętych w kitki włosach.

„Ale cieszę się, że tu jestem. Że poznaliłam ciebie i inne kobiety z własnymi poglądami,” kontynuowała Siri. Sama została wydana mając czternaście lat. Ojciec obiecał ją przyszłemu panu młodemu już dużo wcześniej, co dla przeciętnej rodziny w Bangladeszu nie było niczym nadzwyczajnym. Problemy zaczęły się w momencie przyjścia po nią pana młodego. Był stary i tłusty, wywiózł ją do siebie do jakiejś zabitej dechami wsi, daleko od miasta. Koniec z nauką i dzieciństwem, musiała służyć mężowi. Historia była bardzo klasyczna; kiedy tylko wspominała, że chciałaby coś innego albo gdy sprzeciwiała się przymusowym stosunkom seksualnym, darł się na nią i coraz częściej bił, dopóki lanie nie połączyło się ze stałymi formami regularnego służenia, czyli sprzątaniem, gotowaniem, myciem podłóg i biciem. Siri uciekła od męża, tułała się całe dnie i gdy wróciła ostatecznie do domu mówiąc, że nie chce i nie może już znieść przymusowego małżeństwa i że boi się, że mąż ją zabije, bo uciekła, złat ją jeszcze ojciec, zamknął i wezwał jej męża. Wtedy matka i jej brat dyskretnie pomogli jej uciec. Zanim spotkała Utsę, która zaproponowała jej wyjazd na studia do Stanów Zjednoczonych, ukrywała się w pokoju starszej córki swojego wuja. Gdy opowiadała o swoim życiu małżeńskim, kuzynka jej porozumiewawczo zakomunikowała: „Ja traktowałabym cię lepiej.”

„Hmmm. Co miała na myśli?” zapytała przejęta Jessica.

„Spójrz,” powiedziała Siri obracając się w moją stronę. Przybliżyła się do mojej twarzy tak, że poczułam gorący nikotynowy oddech.

„O mój Boże, Siri, nie!” krzyknęła Utsa i w zakłopotaniu zakryła usta ręką.

„Tak mi mówiła,” kontynuowała Siri. „Że traktowałaby mnie lepiej. Tak... powiedziała mi... i tak...”

Siri znowu przybliżyła się do mojej twarzy, przysuwając usta do moich ust, nosa, czoła, i z powrotem do ust. Gdy jej przyspieszony oddech zaczął mnie mocno podniecać, przypomniałam sobie niekontrolowany, wyprowadzający z równowagi pocałunek Francois w sklepie przed dwoma dniami i bez zastanowienia wessałam się w Siri. Przez kilka sekund wszystkie oczy były w nas wpatrzone, zakłopotane i rozpalone jednocześnie, i wiedziałam, że musimy przestać. Dotknąwszy jej czoła, delikatnie ją odsunęłam.

Utsa i Meng chichotały ukradkiem, Japonki grzebały w torebkach, jakby czegoś nagle potrzebowały, a Jessica powiedziała: „No widzę, że ta twoja kuzynka jest prawdziwą specjalistką. Przydałaby mi się taka przed laty...”

Jakkolwiek, po tej opowieści Siri, oprócz stałego żartowania z orgazmów, pocałunków i kochanek, nie wydarzyło się nic szczególnego.

Potem Meng zaczęła nowy temat o *butch* i *femme* lesbijkach. Temat, który między lesbijkami był tak jasny jak pozornie banalna oczywistość różnic rasowych i jej odmienności. Tak jak wtedy nie przyszłoby mi do głowy, by wypowiedzieć się jako biała, dokładnie tak samo bezsensowna wydała

mi się rozmowa o tym, czy czuję się *butch* czy *femme*, czy bardziej męsko czy bardziej kobieco. Na wszystkie pytania o rasę lub o role płciowe miałam tylko jedną odpowiedź, że jak by nie patrzyć jestem lesbijką.

„Dlaczego w twoim języku nie ma określenia na zmaskulinizowane i sfeminizowane lesbijki?” zapytała mnie zdziwiona Meng, która następnego dnia przedstawiła na konferencji temat wyraźnie podzielonych na dwa obozy uczniów z tajskiej subkultury lesbijk - oprócz samej Meng rozkoszującej się w płciowej nieokreśloności.

„Nie, my znamy tylko wyraz określający lesbijkę,” powiedziałam śmiejąc się.

„A jak mówicie na *butch* lesbijkę, bardziej męską kobietę?”

„Mówimy na nią babochłop, ale w znaczeniu obraźliwym, ja nie chciałabym być tak nazwana,” uparłam się, jakby w środku Genewy mógł mnie ktokolwiek zrozumieć i mi ubliżyć. „Babochłopem można nazwać każdą kobietę, również heteroseksualną – zwłaszcza jeśli chciałoby się ją obrazić.”

„Babochop, babochop,” powtarzała ze śmiechem Meng. Potem słyszałyśmy wyraz *butch* w kilku językowych odmieniach, których nie sposób było zapomnieć. Dlatego wszystkim utkwili w pamięci najbardziej melodyjny „babochop”.

„A więc jesteś tylko lesbijką,” powiedziała do mnie Meng, po czym wskazała na wiszącą na oparciu mojego krzesła torbę, która mimo swej pojemności, pozwalającej mieścić książki i zeszyty, była damska torebka. *That's ladie's bag*. Jakoś nie mogłam sobie wyobrazić siebie w roli damy, panny albo kogoś podobnego. Miałam krótkie, na kolorowo zafarbowane włosy, które nie przeszłyby u Rosjan, i fantazyjnego irokeza. Moimi jedynymi odświętnymi spodniami były takie czarne, podobne do jeździeckich. Bez wątpienia były podstawą czegoś w rodzaju ubioru sportowego. Ale trochę darkerskiego. W końcu dorastałam w Lublanie w latach osiemdziesiątych.

„Żartuję,” powiedziała na koniec Meng. „Przecież wiem, że jesteś bardziej *butch* albo tylko lesbijką, jak to nazywasz. Tylko o czymś zapominasz.”

Wtedy nagle sięgnęła do tyłu, drobnymi palcami wymacała pod bluzką stanik i niesformie pociągnęła, że gumka trzasnęła mi po plecach.

„Lesbijki i tego nie noszą!” znów się zaśmieała. Teraz większość towarzystwa miała ze mnie ubaw, może oprócz Yuki, która już dawno temu poszła spać (jeśli się nie mylę, już w trakcie manifestacji pocałunku z Siri). Lecz niedługo potem, właściwie już następnego dnia przekonałam się, że Meng ma idealną okazję do poznawania subkultury lesbijk.

Translated by Eva Georgeta Catrinescu

Contact of the translator: eva.catrinescu@gmail.com

Utsa a plecat de la New York cu avionul, și a ajuns la Geneva chiar în ziua când începea conferința. Deși studiase câțiva ani în America, iar acum își găsise chiar și un job acolo, colelele și colegii ei de serviciu americani i se păreau caraghișoi cu veșnica lor väicăreală și cu obiceiul lor de a se plângă, aproape de orice: »N-am să fac nici o ispravă,« De aceea Utsei îi plăcea să se ia singură peste picior, repetând întruna: »Trăiesc la New York și n-am să fac nici o ispravă!«

Când mi-a deschis ușa apartamentului învățătoarei din Geneva - care, judecând după mobilier, era o admiratoare a Japoniei, - unde fusese invitată să locuască pe durata conferinței, am crezut că nici nu ajunsese bine la vârsta majoratului. Toate am fost șocate când ne-a spus că are douăzeci și opt de ani. Ea a surâs complice, adăugând că asiaticii îmbătrânesc altfel decât albi. Yuki se grăbi să-i întâreasă spusele, zicând că nouă, albelor vezi doamne, n-au să ne dezvăluie în veci secretul lor, și toate japonezele pufniră în râs. Și Meng din Bangkok făcea parte, mai mult ca sigur, din această tabără a asiaticilor, pentru că nici ea nu-și arăta cei douăzeci și cinci de ani împliniți, deși o ținea una și bună cum că aspectul ei tineresc se datoră practicării sexului.

Pe urmă începurăm să facem schimb de opinii și experiență, aşa cum se întâmplă de obicei în cercurile sociale lesbiene noi, constituite ad-hoc și adunate la un pahar de vin însotit de mici gustări. Când și cu cine au făcut-o pentru întâia oară? În cazul lui Meng, primele sale iubite fuseseră niște tinere prietene, lucru absolut firesc în societatea thailandeză, în care segregarea sexuală este foarte prezentă în rândul tineretului încă neajuns la vârsta majoratului – aşa că dobândirea experiențelor intime cu parteneri de același sex nu constituie nicidcum vreo raritate.

»Cred că prima oară am juisat pe plajă,« adăugă îngândurată Meng »Într-o seară, când m-am dus să înnot împreună cu o prietenă ...«

Până să apuc eu să-mi dau seama, uluită, că expresia englezescă »am făcut-o pe plajă « însema, de fapt, că acolo experimentase orgasmul, Meng aproape că isprăvise povestea experiențelor sale lesbiene din vremea pubertății.

Numai că lucrurile se schimbă, desigur, odată cu trecerea aşa-numitului prag al maturității, când prietenele încep să își caute iubiți, soții și aşa mai departe. Însă pe atunci Meng descoperise deja o nouă zonă în care putea să-și găsească iubite - vremelnic ce-i drept, dar nu mai puțin focoase – și anume printre turiste. Jessica din Tel Aviv nu fusese însă la fel de norocoasă. Își irosise mai bine de 35 de ani trăindu-și viață doar pe jumătate, cel puțin din căte își amintea ori de căte ori se gândeau la acea perioadă, căci, pe atunci, chestiunea lesbianismului nu putea fi abordată nicăieri: nici la școală, nici la serviciu, nici între prieteni și cunoșcuți, și cu atât mai puțin în cadrul religiei sau al ideologiei de stat. Își petrecuse pubertatea în speranța nesăbuită că, odată ajunsă la maturitate, hormonii ei aveau să se orienteze de la sine spre obiectul potrivit al dorinței, care ar fi trebuit să fie de sex masculin..

»Numai că asta nu prea s-a întâmplat, și totuși eu m-am încăpățânat să mă regulez cu o mulțime de bărbați,« a fost contribuția ei la schimbul de experiență referitor la descoperirea sexului cu lesbiene.

»Dar de ce dumnezeu te-ai futut cu bărbați, dacă nu erai nevoie să o faci?« o întrebă Siri cea oacheșă, care sedea lângă mine (Ştiam prea bine că, dacă ar fi fost de față, Doris ar fi schimbat bucurioasă locul cu mine. Numai că ea își pierdea timpul pe la o vizionare de filme).

»Chiar așa, de ce?« se trezi și Meng să întrebe.

»Pentru că trebuia să fac și eu ceva! Fiindcă, după ce făceam sex, căci mă simteam prost, și nu doar aiurea.«

Bucătăria în care ne adunaseem toate la o bere, se umplu iar de hohotele noastre de râs răsunătoare.

»Ceva tot trebuia să fac!« chicotea Utsa. »Eu n-aș fi făcut nici o ispravă!«

»În schimb, eu am fost silită să o fac,« spuse Siri. »Ai mei m-au dat de nevastă încă de pe când aveam doar pașpe ani. N-am avut de ales. Nici căci nu știam că așa ceva există: să-ți poți alege felul în care vrei să trăiești. Că e posibil să alegi tu însuți ceva – orice.«

»Siri a trecut într-adevăr printr-o perioadă dificilă și printr-o experiență urâtă,« adăugă Utsa, mânăindu-i părul lung, de un negru albăstrui, împletit în cozi.

»Dar mă bucur că sunt aici. Că te-am cunoscut pe tine și pe celelalte femei care și-au ce vor,« continuă Siri. La paisprezece ani era deja măritată. De fapt, tatăl ei o promisese de nevastă viitorului ginere cu mulți ani înainte, un lucru că se poate de firesc într-o familie obișnuită din Bangladesh. Problemele au apărut atunci când, de îndată ce a împlinit paisprezece ani, mirele a venit după ea. Era un bătrân ursuz, care a dus-o la casa lui, într-un sat retras, aflat la mare depărtare de oraș. Educația și copilaria ei se încheiașă – de-acum nu-i mai rămânea decât să-și slugăreasă bărbatul. Povestea ei era una absolut clasăcă: ori de câte ori îi spunea că ar dori să mai facă și altceva, sau se opunea raporturilor sexuale pe care o tot silea să le aibă cu el, bărbatul ei o suduia, pentru ca apoi să o mai ia și la bătaie - și asta din ce în ce mai des, până când cheflăneala a ajuns să se alăture celorlalte forme de slugăreală de fiecare zi: dereticatul, gătitul, frecatul dușumelelor și violul. În naivitatea ei de adolescentă, Siri a fugit de la soțul ei și a mers pe jos zile întregi, până când a ajuns, în sfârșit, înapoia la părinții. Dar când le-a destăinuit că nu are de gând și nici nu mai poate să suporte o viață conjugală plină de violență și că-i e teamă că bărbatu-său are s-o omoare pentru că a fugit de acasă, i-a mai tras și taică-su o mamă de bătaie, după care a închis-o în casă și l-a chemat pe soțul ei. Atunci au ajutat-o pe ascuns maică-sa și frate-su, care oricum aveau de gând să se descotorosească de ea – pentru că aşa era cel mai bine pentru ea și pentru întreaga-i familie. Înainte de a o întâlni pe Utsa, care i-a propus ca evadarea ei de-acasă să ia forma studiilor în Statele Unite, Siri își găsise un refugiu în camera fetei celei mari a unchiului său. Ori de câte ori îi povestea prin ce experiență cumplită trecuse ca femeie măritată, verișoară-sa îi spunea: »Eu m-aș fi purtat mai frumos cu tine.«

»Hmmm. Ce voia să spună cu asta?« o întrebă, atâtăță, Jessica.

»Uite,« zise Siri și se întoarse către mine. Se apropie atât de mult de obrazul meu, încât îi simșii răsuflarea fierbință, miroșind a tutun.

»O, doamne, Siri, nu!« exclamă Utsa, acoperindu-și gura cu mâna, într-un gest de prefăcută stânjeneală.

»Așa îmi spunea,« continuă Siri. »Că ea ar fi săiu cum să se poarte cu mine. Așa... îmi spunea... și aşa...«

Siri se apropie iar de obrazul meu, luncă ușor cu buzele foarte aproape de buzele, nasul, și fruntea mea, și din nou înapoi, până la buze, când respirația ei accelerată începu să mă tulbere puternic. Îmi amintii de sărutul neașteptat pe care mi-l dăduse Françoise acum două zile, în magazin, făcându-mă să-mi pierd capul - și fără a mai pregeta, începu să mă mozolesc de zor cu Siri. Vreme de câteva secunde, toate prvirile se ațințiră asupra noastră, destul de stingerite, dar și de ațâțate totodată - și mi-am dat seama că trebuia să încetăm. Am atins-o ușor pe frunte și apoi am împins-o cu delicatețe.

Utsa și Meng râdeau pe înfundate, japonezele scotoceau de zor prin genti, ca și cum, deodată, ar fi avut neapărat nevoie de ceva anume. Iar Jessica spuse: »Ei bine, văd că verișoară-ta chiar se pricepea. Și mie mi-ar fi prins bine una ca ea acum câțiva ani...«

Oricum, după această poveste a lui Siri, un timp nu s-a mai întâmplat nimic ieșit din comun, cu excepția mișocărelui neîntrerupt pe seama orgasmelor, săruturilor și a iubitelor.

Apoi Meng abordă veșnica temă lesbiană referitoare la lesbienele *butch* și *femme*. O temă care mi se părea la fel de artificială atunci când era vorba de lesbianism, ca și aparent neproblematică evidentă a deosebirilor și nuanțelor rasiale. Așa cum atunci nici prin gând nu-mi trecea să mă definesc și să mă proclaim drept o membră a rasei albe, tot la fel de lipsit de noimă mi se părea și să discut despre faptul că eu însăși mă percep ca o *butch* sau o *femme*, cu alte cuvinte ca având o alură mai masculină sau mai feminină. Singurul meu răspuns la toate întrebările era că sunt pur și simplu lesbiană.

»Dar bine, în limba ta nu există niște expresii speciale pentru lesbienele masculine și pentru cele feminine?« mă întrebă mirată Meng, care ieri, la conferință, prezintase și niște diapositive despre subcultura lesbiană thailandeză - ori aceasta era, aproape fără nici o excepție, divizată între cele două sexe/axe - hm, cu excepția lui Meng, care era la fel de încântată de indeterminarea sexuală.

»Nu, noi avem numai expresia lesbiene îi replicai eu, râzând.

»Dar cum îi spuneti unei lesbiene *butch*, adică unei femei mai bărbătoase?«

»Îi zic bărbătoie, dar ăsta-i un cuvânt jignitor, eu una n-aș vrea să aud aşa ceva,« m-am indignat eu, de parcă cineva ar fi putut să priceapă ce spuneam și să mă insulte chiar aici, în buricul Genevei. »De fapt, orice femeie poate fi taxată drept bărbătoie, chiar și una heterosexuală – mai ales dacă vrei să o jignești.«

»Barbașoie, barbașoie «repeta Meng, râzând. Pe urmă am ascultat cum sună *butch* într-o mulțime de alte limbi și cu diverse nuanțe, pe care însă era greu să le reții. Așa că tuturor ne-a rămas întipărită în auz cea mai melodioasă dintre ele - »barbașoie«.

»Prin urmare, tu te consideri pur și simplu lesbiană,« îmi zise Meng. Apoi arătă înspre geanta mea, atârnată de spătarul scaunului, sugerând că era una de damă, chiar dacă în ea ar fi putut să încapă foarte bine și caiete sau cărți. *That's a ladies' bag*. Și totuși, mi-e imposibil să mă socotesc o doamnă sau o domnișoară, ori ceva de genul asta. Aveam părul tuns scurt, vopsit în culori atât de tipătoare, încât pe ruși i-ar fi lovit damblaua la vederea lor, și o clasică creastă de mohican aranjată cu măiestrie. Singurii pantaloni mai de doamne-ajută pe care-i aveam erau cei negri, care semănau cu unii de călărie. Erau în nota aşa-zisului stil sport. Și ușor dark. Doar nu degeaba trăisem în Ljubljana anilor optzeci.

»Glumesc,« spuse Meng în cele din urmă. »De fapt ești mai degrabă *butch*, respectiv doar lesbiană, cum zici chiar tu. Numai că ai uitat ceva«

Și spunând asta, îmi vârâ pe neașteptate mâna pe sub maieu, îmi pipăi sutienul cu degetele ei mici și trase de el cu atâta avânt, încât elasticul mă pocni peste spinare.

»Noi, lesbienele, nu purtăm nici chestii dintr-astea!« chicoti ea din nou. Probabil că în clipa aceea toate fetele de la masă se distrau pe seama mea – în afară de Yuki, care se dusese demult la culcare (dacă nu mă înșel, chiar în timpul demonstrației de sărutat pe care o făcusem împreună cu Siri). Dar în curând, de fapt chiar a doua zi, aveam să mă conving că de bine ancorată era Meng în subcultura lesbiană.

*Translated by Žana Perkovskaja
Contact of the translator: perkovskaja@gmail.com*

Уца прилетела в Женеву из Нью-Йорка в самый день открытия конференции. Она несколько лет проучилась в Америке и уже работала, при этом ее американские сослуживцы всегда казались ей забавными, они все время ныли и жаловались: «Я этого не переживу». Поэтому Уца любила пошутить: «Я живу в Нью-Йорке и этого не переживу!». Когда она открыла мне дверь квартиры некоей женевской учительницы, судя по обстановке, любительницы Японии, у которой Уца остановилась на время конференции, я подумала: совсем девчонка. Мы все были в шоке, когда она сказала, что ей двадцать восемь. А она загадочно улыбнулась и сказала, что люди, живущие в Азии, стареют по-иному, чем белые. Юки сразу же поддержала ее, мол, с нами, белыми, они этой тайной не поделятся, после чего засмеялись и японки. Менг из Бангкока тоже явно принадлежала к этому азиатскому лагерю - ей тоже никак не дашь ее двадцати пяти, хотя, по ее версии, причиной ее юного вида является секс. И – началась, под вино и сыр, многочасовая застольная дискуссия и обмен мнениями, что, пожалуй, так характерно для наспех собранного лесбийского общества, где все видят друг друга впервые. Ну, у кого и как это произошло впервые? У Менг первыми любовницами были подруги юности, поскольку тайское общество отделяет подростков различного пола друг от друга, и получение сексуального опыта в рамках собственного пола отнюдь не редкость.

«Кажется, впервые у меня это получилось на пляже, - задумчиво добавила Менг, - Когда мы с подругой отправились вечером поплавать...»

Не успела я еще в смятении сообразить, что английское выражение «получилось на пляже» означает всего лишь то, что она там испытала оргазм, а Менг уже торопилась описать свой лесбийский пубертат. Однако на так называемом пороге зрелости все меняется, подруги находят себе мальчиков и тому подобное. Тогда Менг открыла для себя новую сферу – временных, но не менее пылких партнерш среди туристок. А вот Джессика из Тель-Авива была этого лишена. Она прожила тридцать с лишним лет, как будто и не жила, и поняла это, только оглянувшись назад, потому что ей негде было поразмышлять о своей лесбийской природе – ни в школе, ни на работе, ни с друзьями и знакомыми, а уж тем более в русле религии или официальной идеологии. Она провела подростковый возраст в глупой надежде на то, что ее гормоны с наступлением совершеннолетия устремятся на правильный объект вожделения, который будет мужского пола.

«Однако этого не случилось, но я не сдавалась и переспала не с одним мужчиной», - таков был ее вклад в обмен мнениями по вопросу открытия для себя лесбийского секса.

«Зачем же ты спала с мужчинами, если тебе этого не хотелось? – спросила ее темнокожая Сири, сидевшая рядом со мной (я знала, что она тут же переметнулась бы к Доррис, если бы она была здесь. Однако в кино она скучала).

«И впрямь – почему?» - отозвалась Менг.

«Да потому, что надо же было что-то делать! Чтобы потом, после секса, было бы хоть противно, лишь бы не никак».

Кухню, где мы сидели, попивая вино и пиво, опять сотряс взрыв хохота.

«Нужно было что-то делать! – смеялась Уца. – Я бы этого не пережила!»

«А вот мне это делать приходилось, - сказала Сири. – Меня выдали замуж в четырнадцать лет. У меня не было выбора. Я даже и не представляла себе, что это возможно – выбирать, как жить. Вообще что-либо выбирать».

«Да, Сири, у тебя действительно грустная история и тяжелое прошлое», - заметила Уца и погладила ее по длинным иссиня-черным волосам, заплетенным в косички.

«Но я рада, что я сейчас здесь. Что узнала тебя и других женщин, которые живут своим умом», - продолжала Сири. Она и в самом деле вышла замуж в четырнадцать лет – в незапамятные времена отец пообещал отдать ее будущему мужу, и для средней бангладешской семьи это было вполне обычно. Проблемы начались, когда ей стукнуло четырнадцать, и за ней действительно приехал жених. Он был стар и противен, увез ее из города в захолустную деревню. Школе и детству наступил конец, нужно было служить мужу. История весьма банальна: стоило Сири только заинкнуться о том, что ей чего-то хочется, или воспротивиться постоянным домогательствам, муж срывался на крик и все чаще бил ее, пока побои не превратились в такую же форму услугания, как и уборка, готовка, глажка и принудительный секс. Наивная девочка, Сири от мужа сбежала, несколько дней шла домой пешком и, добравшись, сказала, что семейной жизни силком она не хочет, она этого не выдержит и вообще боится, что муж убьет ее за побег, и тогда ее избил еще и отец, посадил под замок и вызвал мужа. Мать и брат тайком помогли ей бежать: семье тоже удобнее было от нее избавиться. Пока Сири не встретила Утсу, предложившую ей уехать в Соединенные Штаты и там поступить учиться, она пряталась в комнате старшей дочери своего дядьки. И когда начинала рассказывать ей о том, какие ужасы ей пришлось испытать в законном браке, двоюродная всегда говорила: «Уж я бы нашла к тебе подход».

«Интересно, что она имела в виду?» - с распаленным любопытством спросила Джессика.

«А вот что», - сказала Сири и обернулась ко мне. Она приблизила ко мне свое лицо настолько, что я ощутила ее жаркий табачный дух.

«Господи, Сири, только не это!» - воскликнула Уца и в притворном смущении прикрыла рот рукой.

«Она мне это говорила вот так, - продолжала Сири, - что нашла бы ко мне поход... Вот так... говорила... и так...»

Сири снова прильнула ко мне, ее губы скользили совсем вблизи моих губ, носа, лба, она опять устремлялась к губам, пока ее учащенное дыхание не начало меня сильно возбуждать. Я вспомнила о поцелуе Франсуазы, от которого я тогда, в магазине, два дня назад, чуть не сошла с ума, и, не раздумывая, лизнула Сари. Несколько секунд все взоры были направлены на нас, смятенные и возбужденные одновременно, и я поняла, что пора остановиться. Коснулась Сариного лба, нежно отстранивая ее.

Уца и Менг прыскали в ладони, японки шарили в сумочках, словно что-то потеряли, а Джессика сказала: «Да, вижу, твоя кузина была мастерней... Мне и самой несколько лет назад не помешала бы такая...»

Как бы там ни было, после рассказанной Сарой истории ничего знаменательного не происходило, кроме постоянно раздававшихся шуток на тему оргазмов, поцелуев и любовниц.

Затем Менг затронула вечную тему лесби о «butch» и «femme». Эта тема для меня была столь же коварной, как и на первый взгляд не сулящая никаких проблем очевидность расовых различий и оттенков кожи. Как не пришло бы мне на ум определиться и озвучить свою принадлежность к

белой расе, точно так же мне казалось излишним говорить о том, кем я себя считаю – «butch» или «femme», то есть существом мужеподобным или женственным. На все вопросы о расе или половой роли у меня был только один ответ – я просто лесбиянка.

«Как, в вашем языке нет выражения для лесбиянок-«мужчин» и лесбиянок-«женщин»? – на следующий день с удивлением спросила Мэнг, прокручивая на конференции диапозитивы по тайской субкультуре лесби, в которой, и это вне всяких сомнений, существует строгое деление пополам, *по полам* – ну, разве что исключая саму Мэнг, получающую не меньшее удовольствие от того, что не определилась с полом.

«Нет, у нас есть одно только выражение для обозначения лесбиянок», – рассмеялась я.

«А как же вы называете «butch», мужеподобную лесби?

«Мужичка, но это обидно, не хотела бы я, чтобы такое сказали мне, – запротестовала я, как если бы меня посреди Женевы кто-то мог разоблачить и обругать. – Мужичкой можно назвать любую женщину, даже гетеросексуалку – особенно если ставишь цель ее обидеть».

«Музичка, музичка», повторяла Мэнг, хохоча. Потом выражение «butch» прозвучало на множестве языков, и запомнить это было невозможно. Но самая мелодичная «музичка» врезалась в память всем.

«Так значит, ты просто лесбиянка, – сказала мне Мэнг. Потом указала на мою сумку, висевшую на спинке стула, мол, сумочка-то дамская, несмотря на то, что вмещает все книжки и тетрадки. – *That's a ladies' bag*. Мне трудно представить себя в роли дамы или барышни. Волосы у меня короткие, и так расцвечены, что русским этого не пережить, часто у меня на голове искусственный ирокез. Единственные парадные штаны у меня – черные, похожие на жокейские. Несомненно, спортивная нотка. Слегка даркерский стиль, я ведь росла в восьмидесятые в Любляне.

«Шучу, – наконец сказала Мэнг. – Ты ведь и в самом деле скорее «butch», чем просто лесбиянка, как ты говоришь. Но ты забыла про одну вещь».

И тут она вдруг сунула мне руку под футболку, нашупала лифчик и оттянула его, отпустив затем так, что резинка звонко шлепнула меня по спине.

«Мы, лесби, не носим и этого!» – смеялась она. И вот уже весь стол веселился на мой счет, кроме Юки, которая давно ушла спать (если не ошибаюсь, еще до моих поцелуев с Сири). Однако я очень скоро, практически на следующий день, имела возможность убедиться в том, что у Мэнг имеется весьма прочная база знаний по субкультуре лесби.

Treći svijet

Translated by Zdravko Kecman

Contact of the translator: z_kecman@yahoo.com

Utsa je doletjela u Ženevu iz New Yorka tek na dan otvaranja konferencije. Već više godina je studirala u Americi i sada je već bila zaposlena, iako su joj se američki saradnici i saradnice učinili smješni, tobož da neprestano ridaju i sa svakom se riječju požale: „To mi neće uspjeti.“ Zato se Utsa rado šalila i sama još ponavljala: „Živim u Njujorku i neće mi uspjeti!“ Kad mi je otvorila vrata stana neke ženevske učiteljice, sudeći po unutrašnjoj opremi, ljubiteljice Japana, kod koje je kao pozvana stanovala u vrijeme konferencije, mislila sam, da je jedva punoljetna. Bile smo sve šokirane, kad je rekla, da ima dvadeset i osam godina. Zatim se zavjerenički smijala i rekla, da ljudi, koji žive na području Azije, drugačije stare nego bjelci. Juki se odmah pridružila njenom mišljenju, tobož da nama, bjelkinjama, te tajne ne otkrivaju, a zatim su se sve Japanke smijale. Takođe i Meng iz Bankoka je zasigurno pripadala tome azijskom taboru, jer upravo nije otkrila svojih dvadeset pet godina, iako je bio, po njenom razlogu, uzrok za mladalački seks. A zatim su se za stolom uz sir i vino razvila višesatna rasprava i razmjena iskustava, valjda tako veoma značajnih za brzo i nanovo skupljene lezbejske društvene krugove. Kada je i sa kim bilo prvi put? Za Meng su bile prve ljubavnice prijateljice iz mladosti, jer je tajsko društvo za odrastajuću omladinu spolno segregirano, tako da pridobijanje seksualnih iskustava u okviru vlastitog spola nije nikakva rijetkost.

„Mislim da mi je prvi put došlo na plaži,“ zamišljeno je dodala Meng. „Kada sam sa prijateljicom išla noću plivati...“

Sva osupla jedva sam uspjela povezati, da engleska sintagma „uradila sam na plaži“ vrlo malo znači, da je tamo doživjela orgazam, Meng je već žurila naprijed sa svojim lezbejskim pubertetom. Ali dabome stvari se mijenjaju na takozvanom pragu zrelosti, kada prijateljice počnu da traže mladiće i muževe i tako dalje. Ali tada je Meng već otkrila novo područje traženja privremenih, ali ništa manje zagrijanih ljubavnica među turistkinjama. Džesika iz Tel Aviva nije bila takve sreće. Više od trideset godina proživjela je samo upola živa, kao što se sada sjećala toga vremena unazad, jer nikada nije bilo vremena za razmišljaje o lezbejstvu, ni u školi, ni u službi, niti među prijateljima i poznanicima, a još manje u okviru religije i državne ideologije. Pubertet je proživjela u ludom nadanju, da će se njeni hormoni u vrijeme punoljetstva usmjeriti u pravilan objekat požude, koji bi bio muškog pola.

„To se nekako nije dogodilo, iako sam ustrajala i potucala se sa mnogim muškarcima,“ bio je to njen doprinos izmjeni iskustava o otkrivanju lezbejskog seksa.

„Zašto si se seksala sa muškarcima, ako ti nije bilo potrebno?“ pitala ju je tamnoputa Siri, koja je sjedila pored mene. (Znala sam, da bi je Doris odmah zamjenila za mene, ako bi bila ovdje. Ali ona se dosađivala na filmovima.)

„Zaista, zašto?“ sjetila se pitati još i Meng.

„Valjda zato, jer sam nešto morala započeti! Da se poslije zbog seksa osjetiš bar slabo, a ne više nikako.“

Kuhinju, gdje smo sjedile i pile pivo i vino, opet je preplavilo naše gromoglasno smijanje.

„Morala si nešto započeti!“ smijala se Utsa. „Mene to već ne bi zavelo!“

„Ja sam to bila prisiljena započeti!“ rekla je Siri. „Bila sam predana već u četrnaestim. Nisam imala nikakvog izbora. Nisam ni znala, da postoji nešto tako, kao što je izbor svoga načina života. Izbor bilo će ga.“

„Siri ima zaista tešku priču i grozno razdoblje za sobom,“ dodala je Utsa i pomilovala je po dugo cromodroj kosi, ispletenoj u pletenice.“

„Ali sretna sam, da sam tu. Da, sam upoznala tebe i druge žene sa vlastitim razmišljanjem,“ nastavila je Siri. Bila je udana sa četrnaest, otac ju je u stvari obećao budućem mladoženji još mnogo ranije, što ništa posebno nije bilo za prosječnu porodicu u Bangladešu. Teškoće su započele, kada je u njenim četrnaestim mladoženja zaista došao po nju. Bio je star i zajedljiv, odveo ju je daleko iz grada kod sebe u neko zabačeno selo. Obrazovanju takođe i djetinjstvu je bio kraj, morala je slušati muža. Priča je bila veoma klasična; kada god je spomenula, da bi mogla raditi nešto drugo ili ako se oduprla stalnom nasilnom spolnom odnosu, izvikao se a kasnije sve češće bi je takođe pretukao, sve dok se prebijanju nije pridružilo ostali oblici redovnog služenja, znači pospremanja, kuhanja, ribanja i silovanja. Siri je u mladalačkoj naivnosti pobegla od muža, lutala je danima i danima a kada se konačno vratila kući i rekla, da nasilno bračno stanje ne misli i ne može više podnosit i da se boji, da će je muž ubiti, jer je pobegla, pretukao ju je još i otac, zatvorio je i pozvao muža. Tada su joj krišom pomogli majka i njen brat, jer se trebalo tako i tako riješiti, to će biti bolje i za nju i porodicu. Prije nego što je srela Utsu, koja joj je predlagala bijeg u obliku studija u Sjedinjenim državama, skrivala se u sobi starije kćerke svoga strica. Kada je govorila o tome, šta je sve doživljavala kao žena u braku, sestra od ujaka joj je stalno govorila: „Ja bih bolje znala postupati sa tobom.“

„Hmmm. Šta je mislila sa tim?“ zagrijano je pitala Džeska.

„Pogledaj,“ rekla je Siri i okrenula se k meni. Primakla se mome licu tako, da sam osjećala njen vruć duhanski dah.

„O, bože moj, Siri, ne!“ Uzvknula je Utsa zbumjenosti pokrila usta sa rukom.

„Tako mi je govorila,“ nastavljala je Siri. „Da bi znala lijepo postupati sa mnom. Ovako... rekla mi je... i ovako...“

Siri se ponovo približila mome licu, sa usnama lizala sasvim blizu mojih usana, nosa, čela, i opet nazad do usana, kada me je njen brzo disanje počelo snažno uz nemiravati. Sjetila sam se nekontrolisanog Francoisinog poljupca, koji me je prija dva dana u trgovini sasvim zaludio, i bez razmišljanja sam liznula Siri. Za nekoliko sekundi su sve oči bile uperene u nas, kako u velikoj zbumjenosti tako zagrijanosti, i znala sam, da ćemo morati prestati. Dotaknula sam se njenog čela i nježno je odgurnula.

Utsa i Meng su se kikotale u šake, Japanke su brskale po svojim torbama, kao da bi iznenada nešto nužno potrebale, Džeska je rekla: „No, no, vidim, da je ta tvoja sestrična zaista znala. Takvu sam prije nekoliko godina trebala i sama...“

Kako god bilo već, poslije te Sirine priče neko vrijeme se nije dogodilo ništa tako iznenadujuće, osim neprestanog šaljenja na račun orgazama, poljubaca i ljubimica.

Zatim je Meng načela drugu vječnu lezbejsku temu o *butch* i *feme* lezbejkama. Tema, koja je bila za mene u okviru lezbejstva podjednako lovačka i na prvi pogled neproblematična očiglednost rasnih

razlika i njansi. Nikad kao tada na misao mi je došlo, da bi se opredijelila i proglašila za bjelkinju, baš tada mi se nije učinilo smisleno govoriti o tome, da li sama doživljavam kao *butch* ili *feme*, znači više muškaračasto ili ženstveno. Na sva pitanja o rasi ili o spolnim ulogama imala sam samo jedan odgovor, i to, da sam ukratko samo malo lezbejka.

„Zar u tvome jeziku nemate izraza za maskuline ili feminine lezbejke?“ začuđeno me je pitala Meng, koja je dan kasnije na konferenciji predstavila takođe da se iz tajske lezbejske subkulture, koja je bila skoro bez izuzetka podijeljena na dva (s)pola – hm, osim same Meng, koja je upravo tada uživala u spolnoj neopredijeljenosti.

„Ne, mi poznajemo samo izraz za lezbejke,“ smijući se rekla sam.

„Kako pak kažete *butch* lezbejki, više muškastoj ženi?“

„Kažemo joj muškarača, ali to je sažaljivo, ja to ne želim da čujem,“ pobunila sam se, kao da bi me u sred Ženeve mogao neko razumjeti i zamjeriti. „Muškarača bi mogli reći svakoj ženi, takođe heteroseksualki – pogotovu ako bi je htio žaliti.“

„Udvarača, udvarača,“ ponavljala je Meng i smijala se. Zatim smo izraz *butch* čule u mnogim jezičkim nijansama koje dabome nije bilo moguće zapamtiti. Zato je svima ostala u ušima najviše spjevana „udvarača“.

„Ti si znači samo lezbejka,“ rekla mi je Meng. Zatim je pokazala na moju torbu, koja je visila na naslonu stola, tobož da je to damska torbica, uprkos tome, što je dovoljno velika za sveske i knjige. That,s a ladies, bag. Nisam se mogla zamisliti kao damu ili gospodjicu ili bilo šta takvo. Nosila sam kratku kosu, tako slikovito obojenu, da Rusi to ne bi preživjeli, i često umjetno irokezo. Moje jedine bolje hlače su bile one crne, slične jahačim. Nedvosmisleno prilagodljive takozvanom sportskom oblačenju. Pomalo darkerske. Valjda sam bila iz osamdesetih u Ljubljani.

„Šalim se,“ na kraju je rekla Meng. Sad si još više *butch* odnosno samo lezbejka, kao što to kažeš. Ali zaboravljaš nešto.“

Zatim mi je iznenada posegnula iza leđa ispod majice, sa svojim malim prstima napipala grudnjak i prevezjano ga povukla, da me je elastika pukla po ledima.

„Mi lezbejke takođe to ne nosimo,“ opet se smijala. Tada je iznenada većina oko stola dobila zabavu na moj račun, osim Juki, koja je još davno otisla da spava (ako se ne varam, još za vrijeme mojih demonstracija poljubaca sa Siri). Ali vrlo brzo, takoreći već sledećega dana sam se uvjerila, da je Meng imala veoma dobre osnove iz poznавanja lezbejske subkulture.

Terer mundo

Translated by María Florencia Ferre

Contact of the translator: mariafferre@yahoo.com

Utsa voló a Ginebra desde Nueva York y llegó el mismo día de apertura del congreso. Había estudiado varios años en Estados Unidos y ahora ya tenía empleo, pero sus compañeros y compañeras de trabajo americanos le parecían absurdos: gimoteaban sin cesar y se quejaban de todo: "Esto es demasiado para mí". Así que a Utsa le gustaba bromear y repetirse a sí misma: "¡Vivo en Nueva York y es demasiado para mí!" Cuando me abrió la puerta del departamento de una profesora ginebrina y, a juzgar por el amoblamiento interior, admiradora del Japón, en casa de quien vivía como invitada durante el congreso, pensé que apenas era mayor de edad. Todas quedamos estupefactas cuando contó que tenía veintiocho años. Luego se rió, conspirativa, y dijo que los asiáticos envejecían de manera distinta que nosotras, las blancas. Yuki se sumó rápidamente a su opinión, como dando a entender que esos secretos no nos los contarían a nosotras, las blancas, y luego se rieron también todas las japonesas. También Meng, de Bangkok, pertenecía con seguridad a esta tribu asiática, porque no aparentaba los veinticinco años que tenía, aunque de acuerdo con su explicación, la causa de que se viera joven era el sexo. Después, sentadas a la mesa, con vinos y quesos, hubo una prolongada discusión y un intercambio de experiencias muy características en los círculos sociales lésbicos de rápida y reciente formación. ¿Cuándo y con quién fue tu primera vez? Las primeras amantes de Meng fueron sus amigas de juventud, pues la sociedad tailandesa segregaba a la juventud por géneros durante el crecimiento, de modo que tener experiencias sexuales en el entorno de personas del mismo género no resulta nada excepcional.

"Creo que mi primera vez fue en la playa," agregó Meng pensativa. "Cuando fuimos a nadar de noche con una amiga..."

Apenas pude deducir, completamente atónita, que el sintagma en inglés "lo hice en la playa" significaba en pocas palabras que ahí había tenido su primer orgasmo, y Meng ya estaba contando su pubertad lésbica. Pero las cosas cambian sin duda en el así llamado umbral de la adultez, cuando las amigas se buscan novios y maridos y demás. Pero entonces Meng ya había descubierto un nuevo campo de búsqueda de transitorias pero no por eso menos caldeadas amantes, entre las turistas. Jessica, de Tel Aviv, no había tenido esa suerte. Había sobrevivido más de treinta años a medias viva; así recordaba ahora esa época anterior, pues no había de ninguna manera lugar para la reflexión sobre el lesbianismo ni en la escuela ni en el trabajo ni entre los amigos y conocidos –tanto menos en el entorno de la religión y la ideología de su país–. Había pasado la pubertad a la espera insensata de que sus hormonas se dirigieran al correcto objeto del deseo, el género masculino, cuando llegara a la mayoría de edad.

"Esto no parecía ocurrir, pero hice un esfuerzo y me cogí a muchos hombres", fue su contribución al intercambio de experiencias acerca del descubrimiento de la sexualidad lésbica.

"¿Por qué cogías con hombres si no te hacía ninguna falta?", le preguntó Siri, la chica de piel oscura que estaba sentada junto a mí. (Sabía que si Doris hubiera estado aquí, me habría cambiado el lugar enseguida. Pero se estaba aburriendo con las películas.)

"Eso es cierto, ¿por qué?", se acordó de preguntar Meng.

"¡Porque algo tenía que hacer! Al menos para sentirme mal después del sexo, en vez de no sentir nada en absoluto."

Nuestras risas estrepitosas invadieron de nuevo la cocina en la que estábamos sentadas tomando vino y cerveza.

"¡Tenías que hacer algo!" se reía Utsa. "¡Es demasiado para mí!"

"Yo fui forzada a hacerlo", dijo Siri. "Me entregaron a los catorce años. No tenía ninguna elección. Aún no sabía que existía tal cosa como la elección de una forma de vida propia. O la elección de cualquier otra cosa."

"Siri tiene una historia verdaderamente difícil y dolorosa a sus espaldas", agregó Utsa, y le acarició el cabello negroazulado y largo, con trencitas.

"Pero estoy contenta de estar aquí. De haberte conocido a ti y a otras mujeres con sus cabezas bien puestas", siguió Siri. Ella se había casado a los catorce años; el padre en realidad la había prometido a su futuro esposo ya mucho tiempo antes, lo cual no era nada especial para una familia tipo de Bangladesh. Los problemas comenzaron cuando a sus catorce años el novio llegó efectivamente a buscarla. Era mayor y quisquilloso; se la llevó lejos de la ciudad, a su casa en un pueblito alejado. La educación y la infancia quedaron atrás, debió servir al esposo. La historia era bien conocida: cada vez que ella mencionaba que podría hacer alguna otra cosa o si se resistía a la siempre forzosa relación sexual, la trataba con aspereza y luego la golpeaba cada vez más hasta que los golpes se reunían con las formas restantes de la servidumbre corriente, es decir, el aseo de la casa, la cocina, la pesca y la violación. En la ingenuidad de su juventud, Siri escapó del marido, caminó días y días y cuando finalmente volvió a casa y contó que su tiránica vida de legítima esposa era algo que no pensaba ni podía aguantar más y que temía que su marido la matara, porque se había fugado, la golpeó también su padre, la encerró y llamó a su marido. Esta vez la ayudaron a escondidas su madre y su hermano, con el pretexto de que sería mejor para ella y para la familia que huyera a como diera lugar. Antes de encontrar a Utsa, que le había propuesto una fuga bajo la forma de estudios en los Estados Unidos, había estado escondida en el cuarto de la hija mayor de su tío. Cuando le contaba acerca de lo dura que había sido su experiencia como esposa, la prima le decía siempre: "Yo habría sabido comportarme mejor contigo."

"Mmm, ¿qué quería decir con eso?" preguntó Jessica intrigada.

"Mira", dijo Siri, y se volvió hacia mí. Se me acercó a la cara tanto que sentía su cálido aliento a tabaco.

"¡Por dios, Siri, no!" gritó Utsa y se tapó la boca con la mano con una turbación afectada.

"Así me hablaba", siguió Siri, "que habría sabido comportarse muy bien conmigo. Así... decía... y así..."

Siri volvía a acercarse una y otra vez a mi cara, a deslizar sus labios muy cerca de mis labios, de mi nariz, de mi frente, y de nuevo hasta los labios, hasta que su respiración acelerada me empezó a agitar mucho. Recordé el inadvertido beso de Françoise, que dos días atrás me había vuelto loca en la tienda, y sin pensármelo le di un lengüetazo a Siri. Por unos segundos todos los ojos estuvieron fijos en nosotras, con tanta turbación como antes y con igual excitación, y supe que debíamos detenernos. Me acerqué a su frente y la aparté suavemente.

Utsa y Meng reían con sorna, las japonesas rebuscaban en sus bolsos como si de pronto necesitaran algo urgentemente; Jessica, en cambio, dijo: "Ajá, veo que esa prima tuyá sí que sabía. Algo así habría necesitado yo también hace años..."

Sea como fuere, después de esta historia de Siri no pasó nada tan emocionante durante algún tiempo, a excepción de las bromas constantes sobre los orgasmos, los besos y las amantes.

Luego Meng sacó otro tema lésbico eterno: acerca de las lesbianas *butch* y *femme*. Tema que para mí era en el campo lésbico tan traído de los pelos como la obviedad aparentemente no problemática de las diferencias y matices raciales. Así como entonces no se me hubiera ocurrido definirme y declararme como blanca, tampoco me parecía sensato hablar acerca de si me percibía a mí misma como *butch* o como *femme*, es decir, más masculina o más femenina. Para todas las preguntas sobre raza o sobre roles sexuales tenía una sola respuesta: soy lisa y llanamente lesbiana.

“¡Cómo! ¿En tu lengua no tienen expresión para las lesbianas masculinas y femeninas?”, me preguntó sorprendida Meng, que al otro día presentaba en el congreso diapositivas sobre la subcultura lésbica tailandesa, que casi sin excepciones estaba dividida en dos se(x)iones... mmm, salvo por la misma Meng, que justamente gozaba de la indefinición de género.

“No, nosotros sólo conocemos la expresión lesbiana” dije riendo.

“¿Y cómo le dicen a una lesbiana *butch*, a una mujer más varonil?”

“Le decimos *možača*, camionera, pero es una ofensa, yo eso no quisiera ni oírlo”, me resistía, como si en plena Ginebra alguien pudiera entenderme y reprenderme. “*Možača* podría decirse a cualquier mujer, también heterosexual, particularmente si se la quiere ofender.”

“*Mushacha, mushacha*,” repetía Meng y se reía. Luego de eso oímos la expresión *butch* en muchas variantes de distintos acentos; sin duda, no es posible recordarlas, así que a todas les quedó sonando en los oídos la más musical: “*mushacha*”.

“Así que tú eres sólo lesbiana”, me dijo Meng. Luego señaló mi bolso, que estaba colgado en el apoyabrazos de la silla, en señal de que se trataba de un bolso de dama, a pesar de que era lo bastante grande como para llevar cuadernos y libros. *That's a ladies' bag*. Yo simplemente no podía imaginarme a mí misma como dama o señorita o cualquier otra cosa parecida. Llevaba el pelo corto, teñido de tantos colores que los rusos no lo tolerarían, y a menudo una cresta mohicana muy prolífica. Mis únicos mejores pantalones eran de esos *leggins* negros. Indudablemente pertenecientes a la así llamada ropa deportiva. Y un poco *dark*. Pues al fin y al cabo era de los ochentas en Ljubljana.

“Bromeo”, dijo finalmente Meng. “Realmente eres más *butch*, o sea, sólo lesbiana, como te llamas. Pero olvidas algo.”

Y diciendo esto me tocó la espalda de pronto bajo la remera; con sus pequeños dedos tanteó el corpiño y me tiró del elástico, que me chasqueó en la espalda.

“¡Las lesbianas tampoco usamos esto!” volvió a reírse. Esta vez casi toda la mesa se rió a costa mía, excepto Yuki, que hacía mucho se había ido a dormir (si no me equivoco, en medio de mi manifestación de besos con Siri). Pero muy pronto, por así decirlo, ya al día siguiente, me convencí de que Meng tenía muy buen fundamento para el conocimiento de la subcultura lésbica.

LIST OF TRANSLATORS

Lidija Arizankovska (Macedonia)

Born in 1966 in Skopje. She is a linguist, translator, and University professor of Slovene and Macedonian language at the Faculty of Philology “Blaže Koneski” in Skopje. As a visiting lecturer, she teaches at the University of Ljubljana, the University of Maribor, and the University of Graz. Editor of almanacs, coordinator and mentor of several projects in cooperation with the University of Ljubljana; among them translation projects; and a member of a number of international scientific projects. She has authored numerous scientific articles on linguistics and monographs in the fields of Slovene and Macedonian languages and translation studies. Member of the International Word-formation Commission at the International Committee of Slavists. Recipient of the recognition and gratitude award of the Government Office of the Republic of Slovenia for Slovenians abroad in 2010 for twenty years of teaching Slovene at the university level and for her general contributions toward promoting the Slovene language and culture in the Republic of Macedonia.

Contact: larizankovska@yahoo.com

Nikollë Berishaj (Montenegro)

Born in 1958 in Tuzi, Montenegro. He studied in Ljubljana. He lives and works in his native city. He translates from Albanian to Slovene, but also to Croatian and Serbian, and vice versa. He is the author of the Albanian-Slovene and Slovene-Albanian Dictionary (Cankarjeva založba, Ljubljana 1989; Toena Tirana 2002). He translated Ismail Kadare's novel Broken April to Slovene as Zlomljeni april, and Boris Pahor's Nekropolja (Necropolis) to Albanian. He has edited and translated the Albanian anthology of Slovene poetry (Tirana, 2008).

Contact: nikolle.berishaj@gmail.com

Michael Biggins (USA)

Michael Biggins is a widely published translator of contemporary Slovenian literature into English. His translations of novels by Vladimir Bartol, Drago Jančar and Mate Dolenc, collections of poetry by Tomaz Šalamun, and a Holocaust memoir by Slovene Italian author Boris Pahor have met with critical praise in the New Yorker, Publishers' Weekly and elsewhere. He serves as Slavic, Baltic and East European studies librarian at the University of Washington Libraries, Seattle, and teaches Russian and Slovenian in the UW Department of Slavic Languages and Literatures.

Contact: mbiggins@uw.edu

Eva Georgeta Catrinescu (Romania)

She was born in Bucharest. She studied Yugoslavistics and French philology at the Faculty of Foreign Languages and Literatures at the University of Bucharest. As a foreign lecturer, she also taught Romanian at the University of Ljubljana. She is a teacher of Croatian, Serbian, and French languages and literatures. She works as a proofreader and simultaneous and consecutive interpreter. She translates scientific, technical, legal, and literary texts. She used to be employed by the Mladinska knjiga Publishing House as its head editor in Bucharest. She also writes theatre and movie essays. Among other things, she has also translated works by Slovene authors such as E. Peroci, D. Muck, M. Novak, and A. Štefan.

Contact: eva.catrinescu@gmail.com

Libor Doležán (Czech Republic)

Born in 1976 in Brno. Completed his studies at the Faculty of Arts at the Masaryk University in Brno (2000-2007), where he studied Slovene and Ethnology. He obtained his Slovene degree based on a diploma thesis entitled Matija Murko in njegove raziskave ljudskih pesmi Južnih Slovanov (Matija Murko and his Research of Folk Songs of the Southern Slavs). He predominantly translates Slovene literature, among others works by D. Čater, Ž. Petan, D. Potočnjak, D. Jančar, and M. Švabić. He published several reviews and essays on Slovene literature and contributed to the organization of a few Slovene literary events in Brno.

Contact: libordolezan@volny.cz

Maria Florencia Ferre (Argentina)

Born in 1965 in La Plata. She is a trained educator and primary school teacher. She studied Linguistics and Literature at the National University of La Plata in Buenos Aires. For several years, she has been engaged in editorial work and in translating sociological, humanistic, and literary texts. She translates from English, French, and Slovene. She translated works of various Slovene authors into Spanish, among them A. Šteger, D. Zajc, A. Ihan, S. Tratnik, M. Kumerdej, M. Mazzini, and D. Jovanović. She also writes poetry.

Contact: mariafferre@yahoo.com

Marlena Gruda (Poland)

She was born in 1984 in Zabrze, Poland. She graduated in Slovene from the Institute of Slavonic Philology at the Silesian University, where she is also enrolled in a doctoral course at the Department of Philology. She focuses her research on literary studies and contemporary Slavic literatures. She is also concerned with translation studies. In her doctoral dissertation, she is researching the characteristics of the contemporary hero in Slovenian prose after the year of 1991. In addition to conducting literary research, which leans on the psychoanalysis of literary works, on culturology-based literary theories, and on cognitivism, she also contributes to various projects concerned with the promotion of Slovenian culture abroad. She translates Slovene prose into Polish, with her translation of Vlado Žabot's novels *Volčje noči* (Nights of the Wolf) being the first to be published.

Contact: marlena.gruda@gmail.com

Zdravko Kecman (Bosnia and Herzegovina)

Born in 1948 in the village of Usorca near Sanski most. After graduating from secondary school in Sarajevo, he studied Serbo-Croatian Language, Yugoslavian Literature, and Library Science in Ljubljana. He has written eight volumes of poetry, seven novels, and two collections of short prose. He concerns himself with literary criticism and essays. He translates from Slovene to Serbian and has published translations by more than sixty Slovenian authors in various journals to date (S. Kosovel, E. Kocbek, I. Potrč, D. Zajc, T. Šalamun, N. Grafenauer, I. Zagoričnik, B. Možetič, S. Hrastelj etc.). He has translated Maja Vidmar's selected poems *Način vezave* (The Art of Binding), Jurij Hudolin's volume of poetry *Divjanje* (Rampage), and Goran Gluvić's novel *Popoldnevni ritem* (Afternoon Rhythm). He has received numerous awards for poetry and prose. He lives and works in Banja Luka.

Contact: z_kecman@yahoo.com

Daniela Kocmut (Austria)

Born in 1980 in Maribor. She went to primary school in Maribor and in Šmohor/Hermagor in Austrian Carinthia, where she also went to secondary school. She studied Translation and Interpreting in Graz. She is a translator and proofreader for German and Slovene, and also teaches Slovene evening classes for adults at the University of Graz. She stages literary evenings with Slovene and Austrian authors and writes poetry. She translated works by Slovene authors such as D. Jančar, M. Krese, A. Šteger, M. Dekleva, and K. Marinčič.

Contact: daniela_kocmut@hotmail.com

György Lukács (Hungary)

Born in 1984 in Budapest. His mother is a member of Slovene minority in Hungary. He finished the first primary school grade in Ljubljana 1991, where his family lived for five years because his father taught Hungarian at the Faculty of Arts. He obtained his secondary school diploma in 2003 from the Lajos Kassák High School. In 2008, he graduated from the Eötvös Loránd University in Budapest, where he is currently enrolled in a doctoral course at the Department for Eastern European History of the 19th and 20th Century. He is concerned particularly with the histories of the former Yugoslavia and Slovenia. He has written several articles and papers on the history of the Slovenians. In addition to his studies, he has been engaged in translating for the past six years.

Contact: lukacs.gyorgy@ymail.com

Petr Mainuš (Czech Republic)

Born in 1974 in Brno. He studied Slovene, History, and Macedonian at the Faculty of Arts at the Masaryk University in Brno, where he obtained a doctorate in the theory and history of Slavic literatures. He is a freelance translator and court interpreter for the Slovene language. Up to 2006 he taught translation theory and practice at the Masaryk University. He predominantly translates Slovene literature, particularly authors such as A. E. Skubic, G. Podlogar, M. Zupančič, D. Jančar, B. Možetič, A. Čar, and A. Polič. He also organizes literary readings with Slovene authors in Brno.

Contact: petmai@post.cz

Laima Masyté (Lithuania)

Born in 1975 in Belozerkskoye, in the Ukraine. She studied Bulgarian and Slovene at Vilnius University (1994-2000), where she also worked as a teaching assistant at the Department for Slavic Languages. She has been publishing translations from Bulgarian, Slovene, Croatian, Serbian, and Macedonian in various Lithuanian periodicals, poetry almanacs, and books since 1998. She became a member of the Literary Translators' Society of Lithuania in October 2010. In 2009, she edited and translated an anthology of contemporary Slovene short fiction.

Contact: masytel@yahoo.com

Žana Perkovskaja (Russia)

She graduated in 1985 from the Lomonosov Moscow State University (Linguistics, Slavistics and Slovene Language). She has been employed at the embassy of the Republic of Slovenia in Moscow, where she has been in charge of official correspondence, translating, and interpreting, since 1996. As an official translator, she regularly attends visits of Slovene delegations to Russia. In her spare time, she translates Slovene literature and participates at readings and presentations of Slovene creativity in Russia, such as the Slavic poetry festival in 2009 and 2010 in Tver, which was sponsored by the governor of the Tver Oblast and featured Slovene poets such as M. Jesih, B. A. Novak, N. Grafenauer, and M. Vidmar.

Contact: perkovskaja@gmail.com

Peter Scherber (Germany)

Born in 1939. He is a German Slovene literature expert and translator. He studied in Frankfurt am Main. Until 2003, he was a teaching assistant and later professor at the Department for Slavic Languages in Göttingen, where he was also head of the Department for Information Management at the joint computer centre of the Max Planck Society and Göttingen's university between 1983 and 2003. Between 2004 and 2010, he was a visiting lecturer for Slovene in Vienna, where he still lives to this day. In his articles on the Slovene studies, he treats the influence of German literature on the beginnings of the Slovenian literature, periodisation questions, the opus of Ivan Cankar, Slovenian expressionism, the sonnet, and the crown of sonnets. He has translated works by Slovene authors such as A. Hieng, B. Hofman, J. Hudeček, M. Jesih, M. Kumerdej, M. Novak, B. Pahor, R. Šeligo, D. Zajc, V. Zupan and others. He is a member of the "SO-Übersetzen" translators society.

Contact: pscherb@gwdg.de, pscherber@aon.at

Peter Senizza (Italy)

Born in 1979 in Trieste. He graduated in Translation and Interpreting from the Secondary School of Modern Languages for Interpreters and Translators in 2004. During his almost 10-year long career, he translated 4.5 million words, fulfilled 2100 orders, and completed over 200 interpreting assignments. He has translated for the European Parliament, the European Commission, various Slovenian institutions, and numerous companies. He translates and proofreads legal, technical, and popular scientific texts, works as a simultaneous and consecutive interpreter, provides subtitles for theatre and TV, and translates Slovene literature into Italian.

Contact: info@petersenizza.eu

Patrizia Vascotto (Italy)

Born in 1955 in Trieste. She is an Italian Language and Literature lecturer and a History professor at Trieste College, as well as a foreign language teacher of Italian at the Faculty of Arts in Ljubljana. She is the chair of the bilingual "Gruppo 85 – Skupina 85" cultural society in Trieste, and has been the editor of the society's yearbook since 1995. She writes short fiction and essays. She also translates Slovene literature into Italian and has to date translated works by authors such as D. Jelinčič, M. Tomšič, S. Pertot, N. Golob, M. Kravos, B. Pahor and others.

Contact: otto.pat@tiscali.it

CO-FINANCING PUBLICATIONS OF SLOVENIAN AUTHORS IN FOREIGN LANGUAGES

The Slovenian Book Agency is an autonomous government institution that awards subsidies and provides different forms of support as instruments of international promotion of Slovenian literature.

Subsidies to translators for the translations of Slovenian authors:

A call for applications is published twice a year – in January or February, and September. The following genres are entitled for public funding support: literature, science, art and culture in general, literature for youth and children, expert essays and critiques, theatre plays and comics.

The applicant can be a foreign publishing house or translator, in both cases there has to be a letter of intention or a contract between the translator and the publisher or theatre from abroad that publishes or carries out the work that is being applied for. The subsidy covers up to 100 % of the translation costs. The grant is paid directly to the translator's account. Grants cannot be awarded retrospectively.

Mobility grants for top literary authors

The call for application is published twice a year – in January or February, and September. The applicant can be a Slovenian author, who has been invited to a literary event abroad. The application must be enclosed with the invitation and the program of the event. The subsidy covers up to 100 % of the travelling expenses.

Contact

Javna agencija za knjige Republike Slovenije / Slovenian Book Agency

Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana, Slovenia

Phone: +386 1 369 58 20

Fax: +386 1 369 58 30

Email: gp.jakrs@jakrs.si

Webpage: www.jakrs.si

The Trubar Foundation

The Trubar Foundation is a joint venture of Slovene Writers' Association, Slovenian PEN and the Center for Slovenian Literature. The aim of the Trubar Foundation is to subsidy publications of Slovenian literature in translation.

Subsidies to publishers for the printing costs of the books translated from Slovene:

Foreign publishers can apply for subsidies to publish unpublished translations of Slovenian authors in their native languages.

Trubar Foundation contributes up to 50% of printing costs. It does not subsidy translation. Priority is given to the works of living authors who are already established in Slovenia. The Board consists of seven equal members including the Presidents of Slovene Writers' Association and Slovene PEN. They convene at least twice a year, usually in March and October. Therefore, applications received by the end of February and the end of September will be considered.

Contact

Društvo slovenskih pisateljev / Slovene Writers' Association

Tomiščeva 12, 1000 Ljubljana, Slovenia

Phone: +386 1 251 41 44,

Fax: +386 1 421 64 30

Email: dsp@drustvo-dsp.si

Webpage: <http://www.drustvo-dsp.si>